

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**TÜRKİYE'DE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
YÜKSEKOKULLARINDAKİ ANTRENÖRLÜK EĞİTİMİ VE SPOR
YÖNETİCİLİĞİ BÖLÜMLERİNDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN BU
BÖLÜMÜ SEÇME NEDENLERİ VE BEKLENTİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

111424

Hazırlayan

Murat TURGUT

111424

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Belgin GÖKYÜREK

T.C. YÜKSEK
OKUL MANTASYON MİDREZİ

ANKARA-2001

ÖNSÖZ

Günümüzde sporun yaşam içerisindeki yeri giderek büyük boyutlara ulaşmıştır. İnsanların yaşamının önemli bir parçası olan spor, bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal gelişmelerini sağlamaktadır. Sporun bu denli önemini anlayan toplumlar, spordan en iyi şekilde faydalanma yollarını araştırmaktadırlar. Bu yolun eğitimden geçeceği tüm toplumlarca bilinmektedir. Ancak iyi bir spor eğitimi nitelikli elamanlarla sağlanabilir. Bu düşünceden hareketle, Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Antrenör Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümlerinde okuyan öğrencilerin, bu bölümü seçme nedenlerini ve beklentilerini araştırmaya çalıştım.

Beni bu araştırmaya yönlendiren, bilgilerini ve eleştirilerini esirgemeyen ve çeşitli kaynaklara ulaşmamda yol gösteren çok değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Belgin GÖKYÜREK’e, Ayrıca çalışmalarımda baştan sona yardımlarını esirgmeden değerli vaktini ve bilgilerini benimle paylaşan Yrd. Doç. Dr. İ. Fatih YENEL’e ve Yrd. Doç. Dr. İbrahim CİCİOĞLU’na teşekkür eder saygılar sunarım. Ayrıca araştırmama katılan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki tüm öğrencilere ve anketin uygulanmasında yardımcı olan tüm öğretim elemanlarına teşekkür ederim.

Murat TURGUT

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
İÇİNDEKİLER	II
ŞEKİLLER LİSTESİ	IV
TABLolar LİSTESİ	V
1.GİRİŞ VE AMAÇ	1
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1.EĞİTİM BÜTÜNLÜĞÜ İÇİNDE BEDEN EĞİTİMİ VE SPORUN YERİ VE ÖNEMİ	3
2.2. TÜRKİYE'DE BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİMİ	11
2.2.1. TÜRKİYE CUMHURİYETİ DÖNEMİ	11
2.2.1.1. Kurslar Vasıtası İle Yetiştirilen Beden Eğitimi Öğretmenleri.....	12
2.2.1.2. Enstitüler Vasıtası İle Yetiştirilen Beden Eğitimi Öğretmenleri.....	14
2.2.1.3. Gençlik ve Spor Akademileri Vasıtasıyla Yetiştirilen Beden Eğitimi Öğretmenleri	26
2.2.1.4. Yüksek Okullar Vasıtasıyla Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi	30
2.2.1.5. Üniversiteler Vasıtasıyla Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi	33
2.3. TÜRKİYE'DE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMCİSİ YETİŞTİRİLMESİ.....	35
2.3.1. ÜNİVERSİTELERDE SPOR EĞİTİMCİSİ YETİŞTİRİLMESİ VE TÜRKİYE'DEKİ MEVCUT DURUM.....	36
2.3.1.1. Gençlik ve Spor Akademileri Vasıtasıyla Verilen Antrenörlük eğitimi ve Spor Yöneticiliği Eğitimi.....	39
2.3.1.2.Beden Eğitim ve Spor Yüksekokulları Vasıtasıyla Verilen Spor Yöneticiliği Eğitimi.....	41
2.3.1.3. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları Vasıtasıyla Verilen Antrenörlük Eğitimi.....	55
3. MATERYAL VE METOD.....	70
4. BULGULAR.....	72
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	88
ÖZET	98

SUMMARY.....	99
KAYNAKLAR	100
EKLER.....	106
ÖZGEÇMİŞ.....	113

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Üniversitelere Bağlı Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları Spor Yöneticiliği Programlarının Dersleri ve Kredi/Saatlerinin Dağılımı (1992-1993).....	43
Şekil 2. Üniversitelere Bağlı Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları Spor Yöneticiliği Programları İçerik Kategorilerinin Dağılımı (1992-1993)	44
Şekil 3. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Sekiz Yarıyıllık Spor Yöneticiliği Bölümü Lisans Ders Programı (2000-2001).....	46
Şekil 4. Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Sekiz Yarıyıllık Spor Yöneticiliği Bölümü Lisans Ders Programı (2000-2001)	50
Şekil 5. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Sekiz Yarıyıllık Antrenörlük Eğitimi Bölümü Lisans Ders Programı (2000-2001).....	57
Şekil 6. Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Sekiz Yarıyıllık Antrenörlük Eğitimi Bölümü Lisans Ders Programı (2000-2001).....	61

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Ankete Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımları.....	72
Tablo 2. Ankete Katılan Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımları.....	72
Tablo 3. Öğrencilerin Günümüz Şartlarında Ailelerinin Ortalama Gelir Düzeyine İlişkin Görüşleri	72
Tablo 4. Ankete Katılan Öğrencilerin Üniversitelere Göre Dağılımları.....	73
Tablo 5. Ankete Katılan Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Dağılımları.....	73
Tablo 6. Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımları	74
Tablo 7. Öğrencilerin Sporla Aktif Olarak Hangi Düzeyde İlgilendiklerine İlişkin Görüşleri	74
Tablo 8. Öğrencilerin İlgilendikleri Spor Dallarına Göre Dağılımları.....	75
Tablo 9. Deneklerin Beden Eğitim ve Spor Yüksekokuluna Girmek idealiniz miydi sorusuna ilişkin Görüşleri	75
Tablo 10. Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokuluna Girmeden Önce Öğrenim Görmek İstedikleri Bölümlere Göre Dağılımları	76
Tablo 11. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Bölümü Seçme Nedenlerine İlişkin Görüşleri	77
Tablo 12. Deneklerin Bölüm Sınavlarına Girmeden Önce Öğrenim Gördükleri Bölüm Hakkındaki Bilgilerine İlişkin Görüşleri.....	77
Tablo 13. Araştırmaya Katılanların Bölüm Sınavlarına Girmeden Önce Bölüm Hakkındaki Bilgilerini Nereden Edindiklerine İlişkin Görüşleri	78
Tablo 14. Öğrencilerin Okudukları Bölümden Başka Bir Bölüme Geçiş Hakkı Tanındığında Geçmek İstedikleri Bölüme ilişkin görüşleri	79
Tablo 15. Öğrencilerin Geçiş Yapmak İstedikleri Bölümü Seçme Sebeplerine İlişkin Görüşleri	80
Tablo 16. Deneklerin Şuanda Okudukları Bölüm Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olup-Olmadıklarına İlişkin Görüşleri	80
Tablo 17. Ankete Katılan Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlerinin Fiziki Şartlarının (Saha, Tesis, Malzeme vb.) Yeterliliğine İlişkin Görüşleri.....	81
Tablo 18. Deneklerin Okuduğu Bölümlerde Verilen Alan Bilgisi Derslerinin Yeterliliğine İlişkin Görüşleri	81

Tablo 19. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Alanda Yetersiz Gördüklerine İlişkin Görüşleri	82
Tablo 20. Deneklerin Öğrenim Gördükleri Bölüm İçin Yabancı Dil Eğitimi Gerekli midir İlişkin Sorusuna İlişkin Görüşleri	82
Tablo 21. Öğrencilerin Okudukları Bölümün Günümüz Türkiye'si İçin Gerekliliğine İlişkin Görüşleri	83
Tablo 22. Mevcut Spor Teşkilatları Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olup-Olmadıklarına İlişkin Görüşleri	83
Tablo 23. Spor Teşkilatlarının Eleman İhtiyaçlarını Kendi Bölümünüz Mezunlarınızdan Tercih Edilmeli midir Sorusuna İlişkin Görüşleri	84
Tablo 24. Ankete Katılan Öğrencilerin Mezun Olup Kendi Alanlarına Yönelik Çalışmaya Başladıklarında, Spor Teşkilatlarında ve Spor Kulüplerinde Çalışanlardan Daha İyi Performans Göstereceğinize İnanıyor musunuz Sorusuna İlişkin Görüşleri	84
Tablo 25. Ankete Katılan Öğrencilerin Mezun Olduklarında Kendi Bölümleriyle İlgili Hangi Kurumda Çalışmak İstedikleri.....	85
Tablo 26. Araştırmaya Katılanları Okudukları Bölümden Beklentilerine İlişkin Görüşleri	85
Tablo 27. Öğrencilerin Yaşadıkları Toplumun Okudukları Bölüm Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olup-Olmadığı Hakkındaki Görüşleri	86
Tablo 28. Öğrencilerin Yaşadıkları Toplumun Bölüm Hakkındaki Bilgisinin Az Olmasının Sebeplerine İlişkin Görüşleri.....	86
Tablo 29. Öğrencilerin Bölümlerinden Mezun Olduklarında İstihdam Problemi Yaşayacağını Düşünerek Alternatif Olarak (Farklı Alanlarda) Çalışmalar Yapıyor musunuz Sorusuna İlişkin Görüşleri.....	87

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Bilim ve teknolojinin hızla toplumsal hayatı değiştirmeye uğrattığı günümüzde, eğitim giderek önem kazanmaktadır. ⁽¹⁸⁾ Toplum hayatını bu derece geniş kapsayan eğitim gibi bir bilim dalının sistem içinde oynadığı rol büyüktür. Bu bakımdan sportif faaliyetler eğitim kapsamı içindedir. ⁽⁹⁾

Eğitim sporun en önemli boyutlarından birisidir. Spor bu boyutuyla ele alındığında iki şekilde değerlendirilmesi gerekir. Spor için eğitim ve eğitim için spor. Spor için eğitimde spor amaçtır ve sporun en üst düzeyde gerçekleştirilebilmesi için eğitimden yararlanılır. ⁽³¹⁾

Hızlı teknolojik gelişmeler ile birlikte, insan yaşamındaki önemi giderek artmakta olan beden eğitimi ve spor, eğitim amaçlarının çoğunluğunun kazandırılacağı tek disiplin durumundadır. Çünkü beden eğitimi ve spor, bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal gelişimlerini sağlayan bir alandır. ⁽²⁷⁾ Bu açıdan bakıldığında, akla ilk gelen konu, beden eğitimi ve spor alanında nitelikli elemana duyulan ihtiyaç olmaktadır. Türkiye’de bu ihtiyacın büyük ölçüde giderildiği yer üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri ⁽³⁾ ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarıdır.

Günümüzde okulun en önemli görevi, ele aldığı genç insanı toplumsal gerçeklere ve onun fiziksel-psikolojik gelişmesine göre (bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak her türlü insansal özellikler ve yeteneklerinin geliştirilmesine yardım etmektir. ⁽³³⁾

Doğada en önemli varlık insan olduğuna göre, tüm bilimler öncelikle insanı incelemek ve tanımak zorunluluğunu duyar.⁽⁴⁹⁾ Etkili öğrenmenin şartlarından biri, öğrencinin ilgi ve isteğidir. Onun eğilimidir. Öğrenci ilgi duyduğu alanda daha başarılı olur. Çünkü onun sahip olduğu simge ve değer yargıları öğrenmeyi etkiler. Böylece öğrenci ilgi duyduğu alanda daha fazla çalışıp, kararlı etkinlikler içerisine girebilir.⁽³⁷⁾

Çağımızda üniversiteler çevrenin sosyo-ekonomik ve kültürel özelliklerinden etkilenmekte ve üniversite kendine has bir “okul kültürü” oluşturmaktadır. Gencin ihtiyaçları, ilgi ve eğilimleri doğru olarak saptanırsa, diğer eğitim kurumlarında olduğu gibi üniversitelerde de sporun işlevi, görevi ve içeriği gibi konular çözülmüş olacaktır.⁽²⁸⁾

Öğrencilerin ilgileri, seçimleri, beklentileri, fiziksel ve psikolojik durumlarının bilinmesinin, eğitimleri ve başarılarının sağlanması için ve Türk spor eğitimine katkıda bulunacağımıza inanarak, Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümlerinde okuyan öğrencilerin bu bölümü seçme nedenlerini ve beklentilerini araştırmak ve mevcut durumu ortaya koyarak çözüm önerilerinde bulunmak bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. EĞİTİM BÜTÜNLÜĞÜ İÇİNDE BEDEN EĞİTİMİ VE SPORUN YERİ VE ÖNEMİ

Eğitim, bireyin davranışından kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. ⁽¹⁰⁾ Eğitim, bilgi, davranış ve kabiliyetlerin geliştirilmesi ve kazandırılması için uygulanan sürekli faaliyetler dizisidir. ⁽⁹⁾

Beden eğitimi beden yoluyla yapılan genel bir eğitimidir. ⁽²⁹⁾ Beden eğitimi, fiziksel aktivitelere dayalı bir eğitim biçimidir ve sadece bedensel gelişmeyle değil, aynı zamanda, hareketler yoluyla insanın bütün eğitimiyle de ilgilidir. ⁽¹⁶⁾ Yapısal hareketlerin eğitim bütünlüğü içinde, belirli hedefler doğrultusunda bilinçli, kontrollü ve düzenli bir şekilde organizasyonuna beden eğitimi denir. ⁽³²⁾

Genel eğitim içerisinde önemli bir yeri olan beden eğitimi ve sporun amacı öğrencilerin fiziki, psiko-motor (sinir-kas), zihinsel ruhsal, sosyal ve kültürel gelişmelerine katkıda bulunmaktır. Bu nedenle beden eğitimi ve spor faaliyetleri araç olup, amaç kişilerin eğitimidir. Bu durumda, beden eğitimi hareket etmeyi öğrenmek ve hareket yolu ile öğrenmek, sporu da belirli kurallar içerisinde, sınırlı zaman ve mekanda yapılan yarışma ve yenilmeye dayalı fiziki hareketler olarak tanımlayabiliriz. ⁽⁴²⁾

Beden Eğitimi ve Spor; bireylerin bedensel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerini sağlayan; bilgi, beceri ve liderlik gibi yetenekleri geliştiren ve

toplumsallaştıran; boş zamanları değerlendiren; mücadeleci, azimli ve kararlı olma gibi kişilik özelliklerini geliştiren ve bireyleri sorunlardan uzaklaştırarak stres atmalarını sağlayan bir bilimdir. ⁽⁴⁷⁾

Spor eğitimi toplumda değişik biçimlerde ve çeşitli kurumlarda gerçekleşmekte (Antrenör, lider, öğretmen, seyirci eğitimi vb.). Her eğitimin kendisine özgü yapısal düzenlemesi olmasına karşın, bütün sporsal eğitim kurumlarının temellerini oluşturması ve ilişkisi olması yanında çok geniş bir kitlenin spor eğitimini yüklenmesinden dolayı okul sporu ve okul sporunda sporunun amacı çok genel bir amaç olarak genel eğitimin bütünleyicisi olarak “fikren ve bedenen sağlıklı kişiler yetiştirmek” biçiminde belirlenmiştir. ⁽⁴⁾

Beden Eğitimi Spor Bilimleri içerisinde Pedagojinin altında yer almaktadır. Spor Pedagojisi, beden eğitimi teorisini meydana getirmektedir. Bir başka deyişle beden eğitimi, spor pedagojisinin uygulamaya aktarılan bölümü olarak kabul edilmektedir. Bu kavram biraz daha geniş anlamı ile ele alınırsa yukarıda da açıklandığı gibi beden eğitimi, spor eğitiminin bir parçasıdır ve okul eğitim programında ders saatleri içerisinde ele alınan çalışmaların tümünü kapsamaktadır. Böylece, değişen günümüz felsefesiyle “Spor Eğitimi”, daha geniş bir anlamı alan kavram şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu kavramda spor kavramı alanlara göre ele alındığı zaman; bunun “okul sporu”, “rekreasyon” ve “verim sporu” olarak şekillendiği görülmektedir. ⁽²⁾

“Beden eğitimi ve spor genel eğitim kapsamı içinde düşünüldüğüne göre, öncelikle, eğitimin amaçları ile beden eğitimi ve sporun amaçları arasındaki paralellikler üzerinde durulmalıdır.” ⁽¹⁷⁾

Spor Eğitiminin iki amacı olan “Fiziksel Gelişim”, solunum, dolaşım, kas gelişimi, kuvvet sürat, dayanıklılık, hareketlilik, beceri gelişimi, anatomik gelişim gibi özelliklerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu gelişimin doğal sonucu, kondisyonlaşma meydana gelmektedir. Ancak bu gelişim, soyut bir gelişim değildir ve gelişimi sağlayan sportif hareketler içerisinde simgelenen kavramlara bağlı olarak, fizik gelişimle birlikte diğer gelişimler de sağlanmaktadır.⁽²⁾

Buna karşılık “sosyal gelişim”, bireyin topluma uyumunda önemli bir araç olmaktadır. Sportif etkinlikler içerisinde oyun kuralları ve davranış şekilleri, toplumdan simgelemeler ve değişik şekillerde toplum kurallarını yansıttığı için; bireyin bunları algılaması, benimsemesi ve kullanması mümkün olabilmektedir. Yine bu yapı içerisinde bireyin toplum kurallarının ve demokratik toplum kavramını öğrenmesi, kişinin yetenek ve performansı ile çevresinde kabul edilmesi, başarı ve performans etkileşimi benlik gelişimi mümkün olabilmektedir. Yine fizik yapı ve performans becerisine bağlı olarak sosyal imaj gelişimi, alt olma duyusunun gelişimi, tanınma, kendi kendini beğenme, disiplinli olma ve temel sosyokültürel değerleri alma sağlanabilmektedir.⁽²⁾

Beden eğitimi ve sporun yukarıda belirtilen bu temel amaçları yanı sıra özellikle işçi, memur ve diğer çalışan kesimlerin emek verimliliğini artırmak ve serbest zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirmelerini sağlamak, suçlu, özürlü ve benzeri sorunlu insanların sosyal hayata uyumlarını temin etmek gibi amaçlarını da burada belirtmemiz gerekiyor. Bilhassa özürlü insanların topluma kazandırılmasında beden eğitimi ve sporun rolünün giderek arttığı söylenebilir. Bu konuyla ilgili olarak Avrupa Konseyi Spor Gelişim Komitesi bir yayınında,

beden faaliyetlerine dayalı modern yöntemlerin özürliülerin eğitiminde önemli katkılar yapabileceğini, özellikle özürliü grupların tedavi safhalarında olumlu sonuçlar elde edildiğini araştırma bulgularına dayalı olarak belirtmektedir. ⁽³⁾

Bugün spor eğitimin amacını, spor bilimciler; ⁽⁶⁾

1. Spor eğitim amacı
2. Sporun performans amacı
3. Sporun sağlık amacı
4. Sporun serbest zaman değerlendirme amacı olarak belirlemişlerdir.

Spor bilimciler, çağımızda bu kadar güçlü bir motivasyon aracı olan sporun sadece oyun aracı olarak kullanılmasının yeterli olmadığını, doğası itibariyle sportif eylemler içerisinde insanlara bir çok önemli ve gerekli değerlerin kazandırılabilceğini söylemektedir. ⁽⁶⁾

Sağlıklı insanlar, sağlıksız insanlardan daha güvenilirlerdir. O halde gelecekte toplumda sorumluluklar yüklenecek yetişkinlerin iyi alışkanlıklar edinmesinde gerek bireyler arası gerekse toplumlararası iyi ilişkilerin kurulmasında ve devamında çocukluktan başlayan beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin büyük önemi vardır. Bu bakımdan sporun, üzerine eğinilmesi gereken bir konu oluşu dünya ülkeleri tarafından da ele alınmıştır. UNESCO gibi kuruluşlar bu konuya önlemle eğilmişler, dünyada birçok ülke beden eğitimi ve spor derslerinin artırılması yoluna gitmiş, sporda başarılı öğrencilere burslu, ödüller vererek teşvik etmişlerdir ⁽²⁸⁾

Spor şurasında belirtildiği şekilde; "Fertlerin ve toplumların refahı birtakım beden ve ruh sağlığının tam ve sürekli olmasına bağlıdır. insanların günlük hayatlarını devam ettirmeleri, fiziki ve ruhi yönden gelişmeleri için zaruri ihtiyaçları yanında, bedenlen ve devamlı hareket halinde bulunmaları gerekmektedir. ⁽³⁸⁾

Bilim ve teknolojinin hızla toplumsal hayatı değışmeye uğrattığı günümüzde, eğitim giderek önem kazanmaktadır. Çünkü bireylere, gelişme ve değışmeleri karşılayabilecek niteliklerin kazandırılması ancak eğitim programları ile mümkün olmaktadır. Eğitimi, sadece zihinsel faaliyetler şeklinde düşünmemek gerekir. Günümüz modern anlayışına göre bireylerin zihinsel yapılarının geliştirilmesi yanı sıra, bedensel güç ve yeteneklerinin de artırılması zorunlu görülmekte, böylece eğitimin amaçlarına daha etkili ulaşılabilceği düşünülmektedir. Bu yaklaşım içinde beden eğitimi ve spor, genel eğitim sürecinin bütünleyici bir parçası kabul edilerek, her kademedeki eğitim kurumlarının öğretim programlarında yer almaktadır. ⁽¹⁸⁾

Çağımızda görülen baş döndürücü gelişme ve değışmeler ile teknolojik ilerlemeler, insani birçok yönden etkilemektedir. Bu gelişme ve değışmeler karşısında, bütün toplumlar nitelikli insan gücü yetiştirmek zorundadır. Nitelikli insan gücü, mutlaka bedene ve ruhen sağlıklı olmayı gerekli kılmaktadır. İnsanların, özellikle gençlerin beden ve ruh yapısının eğitilip geliştirilmesinde en uygun ve en önemli araç, hareket faktörünün hemen her çeşidini ve bütün prensiplerini kapsayan beden eğitimi ve spor eğitiminin büyük bir önem taşıdığı bilinmektedir. ⁽³⁸⁾

Beden eğitimi ve spor eğitimcisi yetiştirmeyi amaçlayan çağdaş bir eğitim sisteminde, bu nitelikte uzmanlaşmış eğitimcinin eğitimi çok kapsamlı ve çok boyutlu bir olgudur. Öncelikle bilimsel sistemiği geçerli, dengeli, çağdaş boyutlu, içten ve sağlıklı bir eğitim ve spor ortamı gerektirir. Beden eğitimi ve spor eğitimcisi yetiştirmeyi amaçlayan bir eğitim sisteminde, eğitim, beden eğitimi ve spor çok boyutlu ve bilimsel içerikli entegre bir bütündür. Diğer bir anlatımla, çağdaş eğitim sisteminde, beden eğitimi ve spor eğitiminin temeli, dinamiği, ayrılmaz ve vazgeçilmez yaşamsal bir parçasıdır. Diğer bir deyişle, karmaşık bir sistem içeren eğitim, beden eğitimi ve spor üçgeni (bütünlüğü), bilimsel mimarisi doğru ve geçerli bir eğitim yapısıdır. Ancak eğitim, beden eğitimi ve spor bütünlüğü karmaşık ortaklaşa gerçekleştirilen yasal, kurumsal ve toplumsal çaba gerektiren bir sorumluluktur. ⁽¹⁴⁾

Modern eğitim anlayışı, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde, okul içi ve okul dışı gençlerin zihni gelişmesini olduğu kadar, bedeni ve ruhi gelişmelerini de sağlayacak metotları araştırmaktadır. ⁽³⁸⁾

Bu yaklaşım içinde, etkili ve cazip eğitim, öğretim aracı olan sporcu eğitim sistemi içerisinde gerekli önemin ve önceliğin verilmesi gerekmektedir ⁽³⁸⁾

1982 Anayasamızın 59. maddesinde, Devletin, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasının teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyu korur şeklindedir. ⁽⁴⁵⁾

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planından itibaren de değişik planlarda aynı konu yer almış bulunmaktadır. Son Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planının konuyla ilgili başlıklarına bakacak olursak, sağlıklı bir neslin yetiştirilmesinde

beden eğitimi ve sporun temel eğitim araçlarından kabul edileceğini belirtmişlerdir. ⁽³⁸⁾

Beden ve ruh sağlığını geliştirmek gayesiyle sporun günlük faaliyetler içine girmesi için, her yaştaki kişilerin seyirci durumundan kurtularak aktif spor yapmalarını sağlayacak imkanların artırılması ve bu yönde amatör sporda uluslar arası seviyede başarı gösterecek sporcuların yetiştirilmesi ve desteklenmesi konusu da planda belirtilmiştir. ⁽³⁸⁾

Yine, beden eğitimi ve spor alanında eğitim, sağlık, bilim ve teknolojideki yeniliklerin takibi konusunda da öncelikler verileceği aynı Planda dile getirilmektedir. ⁽³⁸⁾

Görülüyor ki spor eğitimi önemli bir konu olarak, hem Anayasamızın hem de kalkınma planlarının konusunu teşkil etmektedir. ⁽³⁸⁾

Spor eğitim ve öğretimi, çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından yapılabilmektedir. Bu kurum ve kuruluşlar arasında başta değişik düzeydeki eğitim kurumları sayılabileceği gibi, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü de kendi bünyesinde bu eğitim-öğretim faaliyetini yürütmektedir. ⁽³⁸⁾

Hiç şüphesiz, üzerinde en çok durulması gereken husus, eğitim kurumlarında uygulanmakta olan spor eğitimi ve öğretimi noktasının, hangi merkezde olduğudur. Özellikle, "örgün spor eğitimi" olarak adlandırabileceğimiz spor eğitimi, her kademedeki eğitim kurumlarında yürütüldüğü için, konunun önemi daha da açıkça ortaya çıkmaktadır. ⁽³⁸⁾

Yükseköğretim düzeyinde diplomaya yönelik olarak planlanan spor eğitimi, eğitim fakültelerine bağlı beden eğitimi ve spor bölümlerinde gerçekleştirilmekte ve bu eğitim süresi sonunda beden eğitimi öğretmeni yetişmesi yanında, bölüm mezunlarına çeşitli spor dallarında uzmanlık belgesi de verilmektedir. Bu bölümlerdeki eğitim ve öğretim faaliyetleri, spor elemanlarının yetişmesinde önemli bir kaynak niteliğindedir. ⁽³⁸⁾

Yükseköğretim, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında da verilmekte olan beden eğitimi ve spor dersleri, çeşitli faktörlerin etkisiyle istenilen seviyeye ulaşamamıştır. ⁽³⁸⁾

Spor eğitimi bakımından ele alınması gereken diğer bir kurum da, biraz önce belirttiğim Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüdür. Örgün eğitim yanı sıra, bu kurum tarafından gerçekleştirilen spor eğitimi faaliyetleri, daha etkili olmasını sağlamaktır. ⁽³⁸⁾

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde yürütülen spor eğitiminde karşılaşılan güçlüklerin belirlenmesi ve çözüm önerilerinin de beraberinde getirilmesine gerek göstermektedir. ⁽³⁸⁾

Spor teşkilatımızın, spor eğitimi konusundaki sorun odakları şu noktalardır:

1. Antrenör
2. Hakem
3. Sporcu
4. İdareci
5. Seyirci, kitlesinin eğitimidir. ⁽³⁸⁾

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün, Eğitim Dairesiyle, yine federasyonlarımızın eğitim ve teknik kurullarının görev, yetki ve fonksiyonları açıkça belirlendiği takdirde, daha verimli bir spor eğitiminin bu kurumun bünyesinde gerçekleşeceği savunulmuştur. Ancak, hemen belirtmek gerekir ki, özellikle Eğitim Dairesinin yapacağı eğitim faaliyetleriyle ilgili çalışmalarda, üniversitelerle işbirliği ve koordinasyon sağlanacak olursa, gerek teorik bilginin kaynağı olan üniversiteler, gerekse uygulayıcı kuruluş olan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün aynı amaca yönelik çalışmaları başarıya ulaşabileceği sanılmaktadır.⁽³⁸⁾

Diğer taraftan, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulacak olan bir Spor Eğitim Araştırma ve Dokümantasyon Merkezi de, spor eğitim faaliyetlerine sayısız katkıda bulunacaktır görüşü savunulmaktadır.⁽³⁸⁾

2.2. TÜRKİYE'DE BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİMİ

Bu günkü düzenlemenin yapıldığı 1982 yılına kadar, Türkiye'de, Beden Eğitimi Öğretmenleri genellikle Eğitim Enstitülerinde ve Gençlik ve Spor Akademilerinde yetiştirilmişlerdir.⁽¹⁹⁾

2.2.1. TÜRKİYE CUMHURİYETİ DÖNEMİ

Türk milleti Mustafa Kemal'in önderliğinde, 29 Ekim 1923'te Cumhuriyeti ilan ederek çağdaş, yeni, genç bir Türk devleti kurar. Yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin çağdaş uygarlık yolunda ilerleyip, yükselbilmesi ancak yeni eğitim sistemiyle olabilirdi. 3 Mart 1924 tarihinde kabul edilen "Tevhid-i Tedrisat

Kanunu" ile eğitimde birlik sağlanırken, yüzyıllardır devam eden geleneksel eğitim kurumları kapanıyordu. 431 sayılı kanunla Hilafet (Halifelik), 30 Kasım 1925 tarih ve 677 sayılı kanunla tekkeler, türbeler, tarikatlar da kaldırılır. 22 Mart 1926'da Maarif Teşkilatına Dair Kanunla okul açma izni devlete veriliyor ve eğitim-öğretim esasları belirlenerek, çağ dışı dersler programlardan çıkarılıyordu.⁽⁵⁾

Bu arada yeni okullar açılır, öğretmen okulları çoğaltılır. 1 Ekim 1928 tarihi ile yeni Türk alfabesi kabul edilir. 31 Mayıs 1933'de üniversite reformu ile çağdaş yüksek öğretimin temeli atılır.⁽⁵⁾

Cumhuriyetle birlikte beden eğitimi ve sporun; ders olarak örgün eğitim kurumlarında (ilk, orta, lise, meslek ve teknik okullar, öğretmen yetiştiren okullar) haftada bir veya iki saat olarak yer alması, bu konuda öğretmen yetiştiren kurumların da bir an önce açılması gereğini ortaya çıkarmıştır. Hatta 15 Temmuz 1923'de yapılan "Birinci Heyet-i İlmiye"nin programında (terbiye-i bedeniye) beden eğitimi öğretmeni yetiştirme konusuna da değinilmiştir.⁽⁵⁾

2.2.1.1. Kurslar Vasıtası İle Yetiştirilen Beden Eğitimi Öğretmenleri

Tevhid-i Tedrisattan (1924) önce, 15 Temmuz 1923'de toplanan "Birinci Heyet-i İlmiye"de milli eğitim işlerinin bütün cepheleriyle ele alınıp incelenmesinin yanı sıra izcilik (Sultani İzcilik Teşkilat-ı Esasiyesi adı altında lise düzeyindeki okullarda yapılacak izcilik çalışmaları ile ilgili bilgilere yer verilmiştir) ve Terbiye-i Bedeniye Muallimi (öğretmeni) yetiştirme konusuna da yer verildiğini görüyoruz.⁽⁵⁾

14 Ağustos 1923'de toplanan "İcra Vekilleri Heyeti'nin programının "altıncı maddesinde" beden eğitimi öğretmeni yetiştiren bir okulun açılacağı, izcilik teşkilatına önem verileceği ve programlar ile ilgili esasların uygulamaya konulacağı da belirtilmektedir. ⁽⁵⁾

Mustafa Necati'nin Milli Eğitim Bakanı olduğu dönemde (1925-1929) ilk defa devletin beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek için kurs açtığını görüyoruz. ⁽⁵⁾

1926 yılında, Selim Sırrı Tarcan'ın çabalarıyla İstanbul Çapa'da Beden Eğitimi Öğretmenlerinin yetiştiren ilk ciddi öğretim faaliyeti başlamıştır. Faaliyet, dokuz ay süreyle ve her il'den yetenekli birer İlkokul Öğretmeni ile ordudan bazı subayların iştirakiyle dört dönem olarak devam ettirilmiştir. Mezun öğrencilerden başarılı olanlar ayrıca bir imtihana tabi tutularak yurt dışına ihtisas eğitimine yollanmışlardır. Bu faaliyet, bazı kaynaklara göre kurs, bazılarına göre ise okul olarak değerlendirilmiştir. Kurs veya okul olarak nitelendirilen bu faaliyetlerden mezun olan öğretmenler, Türk Beden Eğitimi Öğretmenlerinin yetiştirilmesinde ilk temelleri atan insanlar olarak bilinecektir. ⁽¹⁹⁾

İlk açıldığı yıllarda kursun sorumluluğunu Selim Sırrı Tarcan üstlenmiş, daha sonra (1928) yurt dışından dönen Nizamettin Kırşan bu görevi devralmıştır. ⁽⁵⁾

Bu eğitim faaliyetlerinde öğretici görevini, İsveç'ten getirilen bir bayan üç öğretmenle beraber, Selim Sırrı Tarcan üstlenmiştir .Tarcan ayrıca yönetim görevini de yürütmüştür. Eğitim, Çapa Muallim Mektebi yakınında

yaptırılan bir binada sürdürülmüştür. Öğretim programında, şu derslere yer verilmiştir. ⁽¹⁹⁾

- Beden Terbiyesi Nazariyatı ve Tatbikatı
- Fizyoloji
- Anatomi
- Mihaniki Hareket
- Hıfzıssıhha Dersleri
- Spor Nazariyatı
- Uygulamalı Dersler. ⁽¹⁹⁾

Çapa'da açılan bu kurstan 148 erkek, 63 bayan beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmiştir. Ayrıca bu kursu çok başarılı olarak bitirenler İsveç'e beden eğitim sporda uzman öğretmenlik tahsiline yollanır. Kurs dört yıl boyunca mezun verir ve 1930 yılında kapanır. ⁽⁵⁾

Böylece dört yıl boyunca Çapa'dan yetişen (beden eğitimi) öğretmenleri orta dereceli okullara beden eğitimi öğretmeni olarak atanırken, bir kısmı da 1933 yılında eğitime başlayan "Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü"nün beden terbiyesi şubesinin öğretmen kadrosuna atanmışlardır. ⁽⁵⁾

2.2.1.2. Enstitüler Vasıtası İle Yetiştirilen Beden Eğitimi Öğretmenleri

1926 tarih ve 789 sayılı "Maarif Teşkilatına Dair Kanun" ile 1925 tarih ve 439 sayılı "Orta Tedrisat Muallimleri Kanun" larına dayandıracak, 1926 yılında Konya'da "Orta Muallim Mektebi" yalnız Edebiyat Bölümü olarak açıldı. ⁽¹⁹⁾

Okul, 1927-1928 öğretim yılında Ankara'ya nakledildi ve Pedagoji Bölümü ilave edildi. Bir yıl sonra ise, Matematik, Fizik ve Tabii Bilimler ve Tarih-Coğrafya Bölümleri açılarak okulun ismi "Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü" olarak değiştirildi. 5 Temmuz 1932 tarih ve 105 sayılı Talim Terbiye Kurulu Kararı ve Milli Eğitim Bakanlığının onayı ile "Beden Terbiyesi" bölümü açıldı. Bölüm 1933 yılının Şubatında öğretime başladı. Öğretim süresi üç yıldır. Bölüm başkanlığını Nizamettin Kırşan'ın üstlendiği okulda, öğretim Elemanlarını yurt dışında eğitim gören Zehra Tahsin (Alagöz), Vildan Aşır Savaşır ve Alman Kurt Dainas oluşturmuştur. ⁽¹⁹⁾

Bölümün ilk öğretim programını oluşturan dersler;

- Beden Terbiyesi Nazari ve Ameli
- Metodika
- Spor Ve Oyun
- Anatomi
- Yabancı Dil
- Askerlik
- İnkılap Tarihi

Bölüm ilk mezunları da 1935 yılında 23 erkek öğrenci olarak vermiştir. ⁽¹⁹⁾

1937 yılında Celal Bayar Hükümeti göreve başlar. Hükümet programında beden eğitimi ve spora da yer vermiştir. Programda beden eğitimi ve spor işlerini ülke düzeyinde düzenleyecek, yürütecek, yönlendirecek bir teşkilatın kurulması gerekliliğine yer verilmiştir. ⁽⁵⁾ Sporda devlet yönetimini gerçekleştiren 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunu bu hükümet döneminde

çıkmıştır.⁽¹¹⁾ 16 haziran 1938 yılında 3530 sayılı kanunla, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü başbakanlığa bağlı olarak kurulmuştur.⁽⁴³⁾ Bu teşkilatın kurulması, devletin beden eğitimi ve spora verdiği önemin bir göstergesidir.⁽⁵⁾

3530 sayılı kanunun 21. maddesine göre, memur ve işçi sayısı beş yüzden fazla olan kurumlar kendi memur ve işçilerine beden terbiyesi yaptırmak için genel direktörlüğün (Beden Terbiyesi ve Genel Müdürlüğü) teklifi ve istişare heyetinin kararı üzerine Bakanlar Kurulu Kararnamesine göre cimnastik salonu, spor alanı, yüzme havuzu gibi tesisleri yapmaya ve “uzman terbiyesi öğretmeni veya antrenörü tutmaya mecbur” idiler. Yine aynı kanunun 24’cü maddesine göre, “beden terbiyesi genel direktörlüğünün bütçesi müsait olduğu zaman gerek beden terbiyesi genel direktörlüğü teşkilatına ve gerek orduya ve Maarif Vekaletine lüzumu olan yüksek vasıflı beden terbiyesi ve spor öğretmenleri ile antrenör ve monitörler yetiştirmek” ve beden terbiyesi ve spor sağlık ve teknik kurallarını belirlemek ve sporcuların sağlık kontrolleri işini düzenlemek üzere Ankara’da bir Beden Terbiyesi Yüksek Enstitüsü kurulacaktı.⁽⁴⁶⁾

1937 yılına kadar sadece erkek öğrenciler eğitim görmektedir. Bu yıldan itibaren okula kız öğrenciler de alınmaya başlar. Bayan öğrencilere derse girmesi için, İstanbul Alman Lisesi beden eğitimi öğretmeni bayan Maragarete Korge’de Başkanlıkça sözleşmeli olarak kadroya dahil edilir.1934-1935 öğretim yılında Enstitüsünün ilk mezunlarından Mehmet Arkan ve Cemal Alpman M.E.B. seçilerek, Almanyada Berlin Üniversitesi Beden Eğitimi Enstitüsü’ne üç yıllık tahsile gönderilir. 1935-1936 öğretim yılında 2. mezunlarda Hasan Öregil, Cevdet Arun ve Ahmet Yaraman, Almanyada Berlin Devlet Beden Eğitimi Akademisi’ne üç yıllık yüksek öğretime, Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü’ne

öğretmen yetiştirmek üzere gönderilir.⁽¹⁵⁾

1936-1937 öğretim yılında, bölüm iki yıla indirilmiş ve kız öğrenciler alınmaya başlanmıştır. Bu dönemde okutulan dersler,⁽¹⁹⁾

- Beden Terbiyesi Tarihi
- Anatomi
- Teşkilat ve İdare
- Cimnastik
- Spor
- Oyun
- Müzik
- Tatbikat
- Yabancı Dil
- Askerlik
- İnkılap Tarihi

Öğretim programına ayrıca bu yıldan başlamak üzere, 15 günlük zorunlu kayak ve 21 günlük zorunlu su sporları kursu ilave edilmiştir.⁽¹⁹⁾

1940-1941 öğretim yılından itibaren eğitim-öğretim süresi üç yıla çıkartılmış ve öğretim programı yeniden düzenlenmiştir.⁽¹⁹⁾

Beden eğitimi bölümünün ilk düzenli müfredat programı 1941-1942 yılına ait olmaktadır. Bu müfredat programı Talim ve Terbiye Başkanlığı'nın 2 Eylül 1941 tarih ve 120 nolu kararı ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın da onayı ile kesinleşmiştir.⁽⁵⁾

Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsünün beden eğitimi bölümünün 1941-1942 öğretim yılına ait müfredat programında, derslerin sönestr olarak yani günümüzdeki anlamı ile yarıyıl olarak işlendiğini görüyoruz. Her yıl, kış ve yaz sönestrinden oluşurdu. Öğrenciler; üç yıl (6 sönestr) karşılığında 204 saat ders işlerdi. Böylece her yıl 68 saat ders işlenmekteydi. Derslerden 6 tanesi uygulamalı, 11 tanesi teorik olarak işlenirdi. Son sınıfta daha ağırlıklı olarak teorik dersler yer alırdı. Yine o yıllarda artan siyasi olaylardan (II. Dünya Savaşı) dolayı “askerlik” dersi de teorik ve uygulamalı olarak yer almıştır. Yabancı dil dersi de iki yıl boyunca haftada dört saat olarak müfredat programında yer alır. ⁽⁵⁾

Buna göre şu dersler programa konmuştur. ⁽¹⁹⁾

- Pedagoji
- Tedris Usulü
- Psikoloji
- Havacılık
- Bedenin Esas Hazırlığı
- Cimnastik-Oyun-Spor
- Tıbbi Cimnastik ve Masaj
- Spor Hıfzıssıhhası
- Antropometri
- Teşkilat ve İdare
- Beden Terbiyesi Tarihi
- Yabancı Diller
- Ritmik Cimnastik
- Musiki

- Yardımcı Dersler (Türkçe, Coğrafya)
- Askerlik ve İnkılap Tarihi

Bölüme öğrenci olarak girebilmek için lise olgunluk sınavını vermek gerekiyordu. Ayrıca bir yıl ilkokul öğretmenliği yapmış öğretmen okulları mezunları da alınmaktaydı. Okulun öğretim süresi daha öncede belirttiğimiz gibi üç yıldır ve bunlardan öğretmen okulları mezunları olanlar için, bir yıl nazari, iki yıl da uygulamalı olarak dersler işlenmekteydi. Bu konuyla ilgili bilgiler zaten 10 Kasım 1932 'de Talim ve Terbiye Kurulunun 221 sayılı kararı ile Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsünün kabul edilen yönetmenliğinde belirtilmektedir. ⁽⁵⁾

1943 yılındaysa bölüme girebilmek için Türk vatandaşı olma 25 yaşından büyük olmamak, yatılı olmayanlar için 30 yaşından büyük olmamak, sağlam ve sıhhatli olmak ve seçme sınavında başarılı olmak, gibi şartlar getirilmiştir. ⁽⁵⁾

26. 06.1937'de Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümünden sadece beden eğitimi yanında ikinci bir yan alan da öğretilecek şekilde öğrenci yetiştirilmesinin amaçlandığını, Kültür Bakanlığı'nın 1057 sayılı yazısından öğreniyoruz. ⁽⁵⁾

"Yardımcı Ders" 1945-1946 ile 1947-1948 eğitim-öğretim yıllarında beden eğitimi bölümünün müfredat programında yer almıştır. Çünkü bu yıllarda beden eğitimi bölümünün eğitim-öğretim yılı kısaltılmış ve ders sayısı azaltılmıştır. Ondan dolayı bu derse yer verilmemiştir. 1967-1968 müfredat programı da dahil olmak üzere, "yardımcı ders" beden eğitimi bölümlerinin

programlarından kaldırılmıştır. ⁽⁵⁾

1945-1946 öğretim yılında Bölüm yeniden iki yıla düşürülmüştür bir yıl aradan sonra ise yeniden üç yıla çıkartılmıştır. 26 Kasım 1957 tarih ve 236 sayılı Talim ve Terbiye kurulu kararı ve MEB'liğinin onayı ile Gazi eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümünün öğretim programı yeniden düzenlenmiştir. ⁽¹⁹⁾

Buna göre programa şu dersler kondu;

- Beden Eğitimi Bilgisi
- Oyun ve Spor Bilgisi
- Beden Eğitimi Tarihi
- Saha ve Malzeme Bilgisi
- Fizyoloji, Anatomi, İlk Yardım, Sağlık Bilgisi
- Cimnastik, Temel Cimnastik, Ritmik Cimnastik
- Oyun
- Atletizm
- Müzik
- Ölçme Değerlendirme
- Genel Öğretim Metotları
- İzcilik
- Eğitim Teknolojisi
- Özel Patoloji
- Teşkilat ve İdare
- Uygulama
- Devrim Tarihi

- Ruh Sağlığı
- Yabancı Dil ve Türkçe

1946-1947 öğretim yılından itibaren “Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü”nün adının da değişerek, “Gazi Eğitim Enstitüsü” olduğunu görüyoruz. ⁽⁵⁾

1948-1949 öğretim yılına ait müfredat programında 24 tane farklı ders gösterilmiştir. Derslerden yedi tanesi uygulamalı, on yedi tanesi de teorik ders olarak işlenmiştir. Bu müfredat programında diğer senelerdeki müfredat programlarında yer alan derslerden farklı olarak beş tane ders eklenmiştir. Eklenen dersler şunlardır; Oyun ve Spor Bilgisi, Malzeme Bilgisi, Özel Pataloji, Değerlendirme dersleridir. Ayrıca, önceki senelerde okutulan bazı derslerin de adları değiştirilmiştir. “Türk İnkılabı Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Rejimi” dersinin adı “Devrim Tarihi”, “Pedagoji ve Umumi Öğretim Metodu”nun adı “Genel Öğretim Metodu”, “Eğitim Ruh Bilimi”nin adı da “Eğitim Psikolojisi” olmuştur. “Yabancı Dil” ile “Halk Dansları” müfredat programından kaldırılmıştır. Böylece; 1948-1949 öğretim yılından itibaren beden eğitimi bölümü öğrencilerinin, eğitim-öğretim süresince (üç yıl) 192 saat ders işlemeleri sağlanmıştır. Bu müfredat programı 1954 yılına kadar beden eğitimi bölümünde uygulanmıştır. ⁽⁵⁾

Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitim Bölümü yine Türkiye’de tek beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurumdur ve 1954-1955 eğitim-öğretim yılında müfredat programı yeniden değiştirilir. Bu müfredat programında, fazla değişiklik yapılmamıştır ama bazı dersler müfredat programına alınmamıştır. Örneğin; “Yabancı Dil” dersi gibi. Ayrıca, tekrar kış ve yaz sporları kursları ile ilk defa “Uygulamalı İzcilik” tatbikatı da müfredat programına

konmuştur. Bu müfredat programı 1962 yılına kadar uygulanmıştır.⁽⁵⁾

1978-1979 öğretim yılından itibaren Eğitim Enstitüleri dört yıla çıkarılmıştır. Adı da “Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü” olarak değiştirilmiştir. 1979-1980 öğretim yılından başlayarak eğitim- öğretime devam eden dört yıllık Yüksek Öğretmen Okulları Beden Eğitimi Bölümleri, Ankara Gazi, İstanbul Atatürk, İzmir Buca ve Diyarbakır Yüksek Öğretmen Okulları Beden Eğitimi Bölümleridir.⁽¹⁹⁾

Bunlardan en ağırlıklı eğitim yapan Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümünün Öğretim programında şu dersler yer almaktadır.⁽¹⁹⁾

- Anatomi
- Fizyoloji
- Atletizm
- Cimnastik
- Basketbol
- Voleybol
- Eğitsel Oyunlar
- Ritmik Cimnastik
- Güreş
- Beden Eğitimi Araç Gereçleri
- Eğitime Giriş
- Eğitim Sosyolojisi
- Türkçe-Kompozisyon

- Yabancı Dil
- Aletli Cımnastık
- Hentbol
- Futbol
- Halk Oyunları
- Yüzme
- Kış Sporları
- Spor Masajı
- Fonksiyonel Anatomi
- Spor Arızaları ve İlk Yardım
- Genel Antrenman Bilgisi
- Ekonomiye Giriş
- Araştırma
- Düşünce Tarihi
- Rehberlik
- Eğitim Psikolojisi
- Spor Sosyolojisi
- Gençlik Liderliği ve Serbest Zaman Eğitimi
- Antropometri
- Biomekanik
- Uygulama (Staj)
- Ölçme Değerlendirme
- Eğitim Programları ve Yöntemleri

- Eğitim Yönetimi
- Beden Eğitimi Öğretimi
- İnkılap Tarihi

Türkiye’de, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin yetiştirilmesinde önemli bir yer tutan Gazi Beden Eğitimi Bölümü, 1967-1968 öğretim yılında İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü bünyesinde Beden Eğitimi Bölümü açılana kadar, bu alandaki tek okul olma özelliğini sürdürmüştür. ⁽¹⁹⁾

İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü, 1967-1968 öğretim yılından itibaren yalnız erkek öğrencilerin okuyabileceği bir bölüm olarak açılmıştır. Bu amaçla, ilk defa olarak da 25 erkek öğrenci seçme imtihanıyla okula kabul edilmiştir. Okulun öğretim kadrosunun büyük bir kısmı Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü bünyesinden sağlanmıştır. ⁽¹⁹⁾

1974-1975 öğretim yılında Bornova Eğitim Enstitüsüne bağlı yeni bir Beden Eğitimi Bölümü açılmıştır. Bu okul, daha sonra 1976-1977 öğretim yılında Buca’ya nakledilmiştir. Nisan 1978 tarihinde de Diyarbakır Eğitim Enstitüsüne bağlı Beden Eğitimi Bölümü açılmıştır. Bölüme ilk yıl 60 öğrenci alınmış ve eğitim öğretim 4 Öğretim Elemanı ile sürdürülmeye çalışılmıştır. Bu okul daha sonra 1980-1981 öğretim yılından itibaren yeni öğrenci kabul etmeme kararı almıştır. ⁽¹⁹⁾

Ağırlık başta Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü olmak üzere, diğer Beden Eğitimi Bölümlerinden mezun olan öğrenci sayısı toplam 4477’dir. Bu sayı 1934-1935 ve 1979-1980 öğretim yıllarında mezun öğretmenleri kapsamaktadır. ⁽¹⁹⁾

Türkiye’de halen 4314 Beden Eğitimi Öğretmeninin görev yaptığı düşünülürse, Eğitim Enstitülerinin, bir çoğunun görevden ayrılması veya görev yapmaması durumlarının da olmasına rağmen, Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştirme konusunda önemli bir etkinlik sağladığı söylenebilir.⁽¹⁹⁾

Eğitim Enstitülerinin diğer bölümlerinde olduğu gibi, Beden Eğitimi Bölümlerinde de, Talim ve Terbiye Kurulunun 10.07.1978 tarih ve 244 sayılı kararı gereğince hızlandırılmış programlar açılmıştır. Yüksek Okullar Hızlandırılmış Programlar Yönetmeliği ile başlayan bu uygulamadan amaç, adı geçen yönetmelikte şöyle belirlenmiştir; Çeşitli nedenlerle öğretim yapılamadığı için, bir süre kapalı kalan ya da zamanında açılmayan Yüksek okullarda öğretim yapılamayan sürede okutulması gereken derslerin tamamlanması, ayrıca öğrenim özgürlüğü ve can güvenliği bulunmadığı gerekçesiyle bu okullara devam edemeyerek sınıfta kalan ya da kayıtları silinenlerden, öğrencilik hakları geri verilen ya da okullara girmeye hak kazandıkları halde giremeyen, daha sonra bu hakları kendilerine tanınanların öğretim bakımından kaybettikleri zamanın kazandırılmasıdır.⁽¹⁹⁾

Hızlandırılmış programlar için, yürürlükteki öğretim programlarının ayrıntılardan arındırarak ve kısa sürede uygulanması yönünde eğitim ortamı hazırlanmıştır. Ayrıca programların, öğretim yılının başında, sonunda, içinde, tatillerde, akşam ve gece saatlerinde uygulanabilmesi için tedbirler geliştirilmiştir.⁽¹⁹⁾

Hızlandırılmış programların uygulandığı 1978-1979 ve 1979-1980 öğretim yıllarındaki bu iki yıllık dönemde toplam 1944 Beden Eğitimi Öğretmeni mezun edilmiştir. Oysa 1935-1973 yılları arasındaki 38 yıllık dönemde sadece

1402 Beden Eğitimi Öğretmeni mezun edilmiştir. Burada dikkat edilirse çok kısa dönemlerde ve yeterli eğitim-öğretim görmeden mezun olmuş çok sayıda Beden Eğitimi Öğretmeninin mevcut olduğu görülmektedir. ⁽¹⁹⁾

Önemli özellikler ve yeteneklerin oluşturulması gereken Beden Eğitimi Öğretmenlerine verilen bu kısa ayrıntılardan arındırılan hızlandırılmış eğitim, öğretmenlerin niteliğini olumsuz şekilde etkilemiştir. Sonraki görev yıllarında, geçirmiş oldukları denetimler sonucu müfettişlerin vermiş oldukları yetersiz raporlarına ve diğer faktörlere istinaden hizmet içi eğitim programlarına alınmışlardır. ⁽¹⁹⁾

Eğitim Enstitüleri Beden Eğitimi Bölümlerinin genel amacı, ortaokullar, liseler ile mesleki ve teknik liselere “eğitim ve öğretim çalışmalarında öğrencilerin milli ahlakını, Atatürk ilkelerine bağlı, insanlık ülküsünü benimsemiş, pozitif bilim anlayışı kazanmış ve bilgilerini meslek alanında kullanma yollarını öğrenmiş, çalışkan, mesleğine bağlı, yurdun her yerinde seve seve hizmette bulunmaya hazır, yaşayışı ve çevrede yaptığı etki bakımından örnek tutulmaya layık, bedence ve karakterce sağlam, kişilik sahibi birer meslek adamı olarak” Beden Eğitimi Öğretmenleri yetiştirmek olmuştur. ⁽¹⁹⁾

2.2.1.3. Gençlik ve Spor Akademileri Vasıtasıyla Yetiştirilen Beden Eğitimi Öğretmenleri

Gençlik ve Spor Akademileri, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa göre Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı olarak, 1974-1975 öğretim yılında Ankara’da 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, 1975-1976 öğretim yılında da İstanbul’da Anadoluhisarı Gençlik ve Spor Akademisi ve Manisa’da,

Manisa Gençlik ve Spor Akademileri olarak kurulmuşlardır. ⁽¹⁹⁾

Gençlik ve Spor Akademilerinin bir özelliği 1938 yılında, 3530 sayılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Kanununun 24. Maddesini 36 yıl sonra gerçekleştirmiş olmasıdır. ⁽⁵⁾

Gençlik ve Spor Akademilerinin kuruluş amacı; öğrencilerini, bilim anlayışı kuvvetli, milli tarih şuuruna sahip, vatanına örf ve adetlerine bağlı, milliyetçi ve sağlam düşünceli bilgi ve tecrübe sahibi, dil, din, ırk, sınıf ve mezhep ayrılıklarına meydan vermeyen, insan hak ve hürriyetlerine saygılı , devletin milleti ve Cumhuriyeti ile bölünmez bir bütünlüğüne inanan, kanun, tüzük, yönetmelik ve tüm kurallara bağlı, sağlam karakterli vatandaşlar olarak kalkınma planlarına uygun gençlik, beden eğitimi ve spor hizmetleri için 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanununun öngördüğü monitör, antrenör, gençlik lideri, yönetici, uzman yetiştirmek, hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak, gençlik sorunları ile beden eğitimi ve sporun tüm alanlarında spor sağlığı konularında Akademice ihtiyaç duyulan ya da ilgili devlet kuruluşlarınca işbirliği anlayışı içinde istenecek bilimsel inceleme ve araştırmalarla planlama çalışmaları yapmak ve yayınlarda bulunmaktır. ⁽³⁴⁾

Gençlik ve Spor Akademilerinde eğitim ve öğretim 8 yarı yıl yani 4 yıldan oluşmaktadır. 1981 yılına kadar yürürlükte olan eğitim öğretim yönetmeliklerine göre, Akademilerde ilk 5 yarı yıl temel eğitimi, son üç yarı yıl ise uzmanlaşma eğitimi kapsamaktaydı. Öğrencilerin son üç yarıyıl ise uzmanlaşma eğitimi kapsamaktaydı. Öğrencilerin son üç yarı yıl uzmanlık eğitimi görecekleri ana bilim dalları;

- a. Sağlık Bilimleri Bölümü
- b. Temel Eğitim ve Öğretim Bölümü
- c. Sosyal ve İdari Bilimler Spor Hizmetleri Bölümü
- d. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü
- e. Türk Halk Kültürü ve Folklor Bölümü, olarak belirlenmiştir.⁽¹⁹⁾

Uygulamada, yukarıdaki ana bilim dallarından sadece Sosyal ve İdari Bilimler, Spor Hizmetleri Bölümü ile Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü rağbet görerek işler halde kalmıştır.⁽¹⁹⁾

Beden Eğitimi ve Spor Bölümü seçen öğrenciler atletizm, güreş, cimnastik, hentbol, voleybol, basketbol ve futbol branşlarından bir tanesinde üç yıl boyunca haftalık 8 saat uzmanlaşma eğitimi almak durumundadır. Ayrıca bu öğrenci, uzmanlık dalı dışında kalan bir başka spor dalında da yardımcı uzmanlık eğitimi görür. Ders haftada 4 saat olarak ve yine üç yıl boyunca devam eder.⁽¹⁹⁾

Gençlik ve Spor Akademilerinin bir kuruluş kanunu olmamıştır. Bu yüzden Akademiler, yönetmenliklerle yürütülmeye çalışılmıştır. Bu yönetmeliklerden sonuncusu 1981 yılında çıkartılmıştır. Buna göre, üç yıl olan uzmanlık öğretimi dört yıla çıkartılmıştır. Bu yönetmelikle, öğrencilerin belirli alanlarda uzmanlaşmalarına daha fazla imkan tanınmış olmaktadır. Ayrıca ana bilim dalları yeniden düzenlenerek,⁽¹⁹⁾

- a. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü
- b. Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi Bölümleri şekline dönüştürülmüştür.

Akademilerin, ilk dört yanyıl mecburi ve ortak derslerden, son dört

Akademilerin, ilk dört yarıyıl mecburi ve ortak derslerden, son dört yarı yılı ise seçmeli ve yukarıdaki bölümlerden birinden oluşmaktadır. Mecburi ve ortak derslerden oluşan temel eğitim ve öğretim dönemini kapsayan dört yarı yıllık dönemde, toplam 51 çeşit ders okutulmuştur. Temel spor branşları her dört yarı yılda da bütün öğrencilere okutulmuştur. Temel eğitimde, derslerin 38 saatini (% 69) alan bilgisi, 7.5 saatini (% 13.5) Öğretmenlik meslek formasyonu 9.5 saatini (% 17.5) ise genel kültür oluşturmaktadır. ⁽¹⁹⁾

Son dört yıla öğrenciler, yukarıdaki bölümlerden birini seçmek suretiyle girerler. Beden Eğitimi ve Spor Bölümünü seçen öğrenciler, dört yarıyılık dönemde 21 değişik ders görürler. Öğrenci bu bölümde, temel spor branşlarından sadece bir tanesini seçer. Ve haftada 8 saat olarak okutulur. Ayrıca öğrenci bir başka spor branşında da haftada 4 saat olmak üzere yardımcı uzmanlık öğrenimi görür. ⁽¹⁹⁾

Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümündeki derslerin 35 saatini (% 66.5) alan bilgisi, 9.5 saatini (% 18.5) meslek formasyonu, 8 saatini (% 15) ise genel kültür oluşturmaktadır. ⁽¹⁹⁾

Beden Eğitimi ve Spor Bölümünü seçen öğrenciler ise ağırlığını teorik derslerin oluşturduğu 26 değişik dersle öğrenimini sürdürürler. Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi ile ilgili teorik derslerin yanında, yardımcı uzmanlık alanında öğrenci spor branşlarından birini tercih ederek haftada dört saat olan öğretimden yararlanabilmektedir. ⁽¹⁹⁾

Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi Bölümündeki derslerin 32 saatini (% 68.5) alan bilgisi, 7.5 saatini (%16) meslek formasyonu, 7 saatini (% 15.5) ise genel kültür dersleri meydana getirmektedir. ⁽¹⁹⁾

Gençlik ve Spor Akademilerinin, yukarıda verilen program analizlerinden ve öğretim programlarının incelenmesinden de anlaşıldığı üzere, Eğitim Enstitüleri Beden Eğitimi Bölümlerinin tam tersine spor yönetimde veya özellikle orta öğretimde ihtiyacı duyulan branşlarında uzman spor adamları ve Beden Eğitimi Öğretmenleri yetiştirdiği görülür. ⁽¹⁹⁾

Gençlik ve Spor Akademilerinin 1979-1980 sonu itibariyle mezun sayısı 533'dür. 1980-1981 öğretim yılında her üç Akademide okuyan öğrencilerin sayısı ise 1372'dir. Ancak bu okullar bir süre sonra kapatılmıştır ⁽¹⁹⁾

2.2.1.4. Yüksek Okullar Vasıtasıyla Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi

6 Kasım 1981'de 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu yayınlanarak, kanunla birlikte yüksek öğretimde geniş kapsamlı bir düzenlemeye gidilmiştir. 20 Temmuz 1982 ve 41 sayılı Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkındaki Kanun Hükmünde Karamame ile tüm yüksek öğretim kurumları yeniden teşkilatlanmaya tabi tutulmuştur. Böylece yeni üniversiteler, enstitüler ve fakülteler kurulmuş ve bazılarının adları değişmiştir. Bu arada Beden Eğitimi Spor Kurumlarından olan; Gençlik ve Spor Akademileri, Yüksek Öğretmen Okullarının Beden Eğitim ve Spor Bölümleri, Beden Eğitim ve Spor Yüksek Okulu ile O.D.T.Ü. Beden Eğitim ve Spor Rekreasyon Bölümü kaldırılarak, üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı olarak "Beden Eğitim ve Spor Bölümleri" kurulmuştur. ⁽⁵⁾

Beden eğitimi spor konusunda eğitim veren yüksek okulların iki farklı yüksek okul tarzında teşkilatlandığını görüyoruz.

1. Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü

2. Beden Eğitim ve Spor Yüksek Okulu. ⁽⁵⁾

Bu iki eğitim kurumunun da amacı yüksek öğretim seviyesinde öğretim yapmış beden eğitimi yetiştirmektir. Ayrıca beden eğitimi spor yüksek okulu diğer spor elemanlarını da yetiştirmeyi amaçlamıştır. ⁽⁵⁾

Milli Eğitim Bakanlığı'nın kararıyla, orta dereceli okullara dal öğretmeni yetiştiren üç yıllık eğitim enstitülerinin tüm bölümlerinde eğitim-öğretim süresi 1978-1979 yılından itibaren üç yıldan dört yıla çıkarılır ve 1979-1980'den itibaren de "Yüksek Öğretmen Okulu" adını alır. Böylece, eğitim enstitülerine bağlı olan beden eğitimi bölümleri de "Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitim Bölümü" olarak adlandırılır. Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitim Bölümleri de yine enstitülerin bir devamı olduğu için dört tanedir ve bunların adları, bulundukları iller şunlardır. ⁽⁵⁾

1. Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitim Bölümü, Ankara.

2. Atatürk Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitim Bölümü, İstanbul.

3. Buca Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitim Bölümü, İzmir.

4. Diyarbakır Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitim Bölümü, Diyarbakır.

Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitim Bölümü haline dönüştürülen, enstitülerin beden eğitimi bölümlerinin yeni müfredat programları da hazırlanır. Yalnız, zaman kıstlığı nedeniyle 1978-1979 öğretim yılında Yüksek

Öğretmen Okulu Beden Eğitim Bölümlerinin birinci sınıflarına uygulanacak müfredat programı, Talim ve Terbiye Dairesi'nin 8 Şubat tarih ve 20 sayılı kararıyla geçici olarak uygulamaya konur. ⁽⁵⁾

Yüksek öğretmen okullarının birinci sınıfında geçici olarak uygulamaya konulan müfredat programı beden eğitimi bölümlerine ilk defa olarak (spor akademileri dışında) kredi sistemi de başlatır. Böylece beden eğitimi bölümünden mezun olan kişilerden belli kredi miktarını doldurması şartı aranır. Bu da bölümler arasında birliği, eşit eğitim standartlarını sağlamayı amaçlayan olumlu bir adımdır. Ayrıca, bölümlerde sınıf geçme yerine ders geçme sistemi de konur. Eğitim-öğretim yıllarının adları da değiştirilerek sömestir yerine yarıyıl kavramları kullanılmaya başlanır. ⁽⁵⁾

Geçici müfredat programının uygulanmaya konmasının hemen ardından, beden eğitimi bölümlerinin dört yıllık, yani sekiz yarıyılı kapsayan bir müfredat programı hazırlanır. Bu müfredat programı 1979-1980'den itibaren yüksek öğretmen okullarının beden eğitimi bölümlerinde uygulanmaya başlanmıştır. ⁽⁵⁾

1981 sonu itibariyle, Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitim Bölümlerinde 16, İstanbul Atatürk Beden Eğitiminde 8, Buca Beden Eğitiminde 14, Diyarbakır Beden Eğitimi Bölümünde ise 2 öğretim görevlisi görev yapmıştır. Gençlik ve Spor Akademilerinde de 1981 sonu itibariyle 19 Gençlik ve Spor Akademisinde 4 Prof., 7 Doç., 37 Öğretim Görevlisi toplam 50 Öğretim Elemanı, İstanbul Anadoluhisari Gençlik ve Spor Akademisinde de, 1978-1979 sonu itibariyle 1 Dr., 8 Asis., 14 Öğr. Gör. Toplam 11 Öğretim Elemanı görev yapmışlardır. ⁽¹⁹⁾

2547 sayılı yüksek öğretim kanununa göre, 20 Temmuz 1982 tarihli resmi gazetede yayınlanan 41 sayılı kanunu hükmünde karamame ile, beden eğitim ve spor eğitim veren kuruluşlarımızın üniversite çatısı altında birleştirilmesine karar verilir. Daha önce de açıkladığımız gibi, Gençlik ve Spor Akademileri bağlı' bulundukları illerdeki Üniversitelerin Eğitim Fakültesi bünyesindeki Beden Eğitimi Bölümleri ile birleştirilerek, Beden Eğitim ve Spor Bölümleri haline getirilir. Bu uygulama 1992 yılına kadar devam eder. 1992 yılında ise büyük bir çoğunluğu Beden Eğitim ve Spor Yüksek Okulu'na dönüştürülür.⁽¹⁵⁾

1978-1982 yılları arasında ise Enstitüler Yüksek Öğretmen Okulları'nın bölümüne dönüşmüştür. Ayrıca, 1976 yılında Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, aynı yıl Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde beden eğitimi ve sporun yaygınlaştırılması ve yüksek lisans eğitimi vermek amacı ile Beden Eğitim – Spor ve Rekreasyon bölümü açılmıştır. 1989 yılında, Hacettepe Üniversitesinde Spor Bilimleri ve Teknolojisi bölümü kurulmuş, 1992 yılında ise Yüksekokullaşma dönemi başlamıştır.⁽⁸⁾

2.2.1.5. Üniversiteler Vasıtasıyla Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi

6 Kasım 1981'de 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu yayınlanarak, kanunla birlikte yüksek öğretimde geniş kapsamlı bir düzenlemeye gidilmiştir. 20 Temmuz 1982 ve 41 sayılı Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkındaki Kanun Hükmünde Karamame ile tüm yüksek öğretim kurumları yeniden teşkilatlanmaya tabi tutulmuştur. Böylece yeni üniversiteler, enstitüler ve fakülteler kurulmuş ve bazılarının adları değişmiştir.⁽⁵⁾

Yüksek Öğretim Kurumu Teşkilatı Hakkındaki 41 Sayılı Kanun Hükmünde Karamame, 30 Mart 1983'de 2809 Sayılı Kanunla aynen kabul edilmiştir. Bu kanuna göre üniversitelerin bünyesi içinde yer alan beden eğitimi spor bölümleri şöyle sıralanmaktadır: ⁽⁵⁾

1. Orta Doğu Teknik Üniversitesi bünyesi içindeki Beden Eğitim Spor Rekreasyon Bölümü kaldırılarak Eğitim Fakültesine bağlı olarak "Beden Eğitim Spor Bölümü" oluşturulmuştur. ⁽⁵⁾

2. Ankara 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü kaldırılarak Ankara'da "Gazi Üniversitesi" adı altında yeni bir üniversite kurularak, oluşturulan Gazi Eğitim Fakültesi bünyesi içinde "Beden Eğitim ve Spor Bölümü" kurularak, diğer okulların öğrencileri bu bölüme devredilir. ⁽⁵⁾

3. Anadolu Hisarı Gençlik ve Spor Akademisi, Atatürk Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü kaldırılarak İstanbul'da "Marmara Üniversitesi" adına yeni bir Üniversite kurularak, oluşturulan Atatürk Eğitim Fakültesi bünyesi içinde "Beden Eğitim ve Spor Bölümü" kurularak, diğer okulların öğrencileri bu bölüme devredilir. ⁽⁵⁾

4. Manisa Gençlik ve Spor Akademisi, Buca Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü ve Ege Üniversitesi'ne bağlı olan Beden Eğitim ve Spor Yüksek Okulu kaldırılarak, İzmir'de "Dokuz Eylül Üniversitesi" adında yeni bir Üniversite kurularak, oluşturulan Buca Eğitim Fakültesi bünyesi içinde "Beden Eğitim ve Spor Bölümü" kurularak diğer okulların öğrencileri bu bölüme devredilir. ⁽⁵⁾

Böylece yukarıda saydığımız bu dört tane beden eğitimi ve spor bölümünün dışında daha sonra üç ilde daha Üniversitelere bağlı olarak Beden Eğitim ve Spor Bölümleri açılır. Bu Üniversiteler ve açıldığı iller şunlardır:⁽⁵⁾

1. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitim ve Spor Bölümü (1985-1986).

2. Konya Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitim ve Spor Bölümü (1987-1988).

3. Adana Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitim ve Spor Bölümü (1987-1988).

Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin yetiştirilmesi ile ilgili ilk girişimler, Cumhuriyet öncesi dönemde Selim Sırrı Tarcan’la başlamış, 1932 yılında Gazi Eğitim Enstitüsünde Beden Eğitimi Bölümünün açılmasıyla devam etmiştir. 1982 yılında Yüksek Öğretim Kurumu ile birlikte Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Eğitim Enstitüleri ve Gençlik ve Spor Bakanlığı’na bağlı, Gençlik ve Spor Akademileri, üniversitelerin Eğitim Fakülteleri veya Fen Edebiyat Fakültelerine bağlı Beden Eğitim ve Spor Bölümleri haline getirilmiş, 1992 yılında ise Beden Eğitim ve Spor Yüksekokulları açılarak, sporda çağdaş anlamda gelişmeleri başlatacak kurumsallaşmanın temelleri atılmıştır.⁽⁴⁰⁾

2.3. TÜRKİYE’DE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMCİSİ YETİŞTİRİLMESİ

Türkiye’de spor eğitmcileri iki kurum tarafından yetiştirilmektedir. Bu kurumlar örgün eğitim kurumları olarak üniversiteler, yaygın eğitim kurumu olarak Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüdür. Ayrıca , futbol antrenörlerinin yetiştirilmesinde Türkiye Futbol Federasyonu yetkilidir. Üniversitelerde beden eğitimi ve spor öğretmenliği eğitimi dört yıllık lisans düzeyinde verilmekte,

antrenör, spor yöneticisi ve rekreasyon liderliği eğitim programları ile antrenör, spor yöneticisi ve rekreasyon liderleri yetiştirilmektedir.⁽⁸⁾

2.3.1. ÜNİVERSİTELERDE SPOR EĞİTİMCİSİ YETİŞTİRİLMESİ VE TÜRKİYE'DEKİ MEVCUT DURUM

Üniversiteler, bir toplumun bilimsel araştırma ve yüksek düzeyde yetişmiş uzman işgücü yetiştirme gereksinimini karşılamak üzere kurulan kurumlardır.⁽³⁰⁾ Üniversiteler (4.11.1981 Tarih ve 2547 sayılı "Yüksek Öğretim Kanunu"na göre) bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan; Fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yüksek öğretim kurumudur.⁽¹³⁾

Bilindiği gibi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunun 1983 yılında uygulanmaya başlanmasından bu yana öğrenciler hangi fakülte ve anabilim dalında eğitim görürlerse görsünler, beden eğitimi veya güzel sanatlar derslerinden birisini seçmek ve kredisiz almak zorundadırlar. Ama 2-3 bin öğrencisi bulunan, belki de sadece bir salon veya sahası olan bir yüksek öğretim kuruluşunun, hangi öğretim elemanı ve fiziki imkânı ile öğrenciye seçtiği dalda eğitim verilebileceği de tartışmalıdır.⁽¹³⁾

Ülkemizde yükseköğretimdeki gelişmelere paralel olarak 1982 yılında, Akademiler Eğitim Fakülteleri'nin Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerine bağlanmıştır. Bu dönemde beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurum sayısı 4'tür. 1992 yılına gelindiğinde kurum sayısının 14'e çıktığı görülmektedir. Bugün ise, bu çerçevede eğitim veren 47 yükseköğretim kurumunun varolduğu görülmektedir.⁽⁹⁾

Üniversitelerde ise, Yüksekokullar ile Eğitim, Fen-Edebiyat ve Sağlık Eğitimi Fakültelerine bağlı bölümler bulunmaktadır. Alt alanlar olarak sıralandığında ise Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük, Spor Yöneticiliği ve Spor Bilimleri programlarının olduğu görülmektedir. Lisans düzeyinde 4 yıl, yüksek lisans düzeyinde 2 yıl, doktora düzeyinde 4 yıllık bir eğitim öngörülmektedir. Dünyadaki örneklerine bakıldığında, Türkiye’de çok fazla isim çeşitliliğinin bulunmadığı ve sayısal verilerin aşağıdaki gibi olduğu söylenebilir. ⁽⁸⁾

1999-2000

<u>Kurum Tipi</u>	<u>Kurum Sayısı</u>	<u>Alınan Öğrenci S.</u>
Yüksekokul	: 32	
Eğitim / Fen- Edebiyat Fak. Bağlı Bölüm	: 14	
Sağlık Eğitimi Fak. Bağlı Bölüm	: 1	
Toplam	: 47	
<u>Kurum Tipi</u>	<u>Kurum Sayısı</u>	<u>Alınan Öğrenci S.</u>
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	: 61	3.877
Birinci Öğretim	: 44	2.742
İkinci Öğretim	: 17	1.135
Antrenörlük	: 10	435
Birinci Öğretim	: 8	305
İkinci Öğretim	: 2	130
Yöneticilik	: 6	210
Birinci Öğretim	: 4	140
İkinci Öğretim	: 2	70
Spor Bilimleri	: 2	55
Toplam	: 79	4.577
Antrenör Sayısı	: 15.391	
<u>Lisanslı sporcu sayısı</u>		<u>: 550.000 (futbol dahil)</u>

Rakamlara bakıldığında, sisteme her yıl en az 4.577 öğrencinin girdiği görülmektedir. Bu sayı, 4 ile çarpıldığında 18.308 rakamı karşımıza çıkmaktadır. Bu sayı mevcut kapasitenin çok üzerindedir. Çünkü, bu kurumlarda öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı yaklaşık 120 civarındadır. Toplam öğretim elemanı sayısına bakıldığında ise, bir öğretim elemanına 30 civarında öğrenci düşmektedir. Bu durumda, mevcut kapasitenin üstünde öğrenci alındığı

söylenbilir. Diğer yandan, ders saatleri bu şekilde devam ettiği sürece, Milli Eğitim Bakanlığı'nın istihdam edeceği öğretmen sayısı 2000-2001 öğretim yılında 2.258, 2001-2002 öğretim yılında 1.297, 2002-2003 öğretim yılında ise 246'dır. Sayıların yüzde yüz gerçekleşmesinin garantisi de yoktur. Milli Eğitim Bakanlığı gelecek üç öğretim yılında toplam 3.791 öğretmen istihdam etmeyi planlarken yükseköğretim kurumlarından 11.631 öğretmen mezun olacaktır. Bu durum arz talep dengesizliğine yol açacaktır. Aslında, Türkiye'de 44.525'i ilköğretim, 5.708'i ortaöğretim olmak üzere toplam 50.233 ilk ve ortaöğretim kurumu bulunmaktadır. Bunların her birine bir beden eğitimi öğretmeni olsa, 50.233 öğretmen istihdam edilebilir. Eğitim kurumlarında 12 milyon öğrenci okurken 12.030 civarında beden eğitimi öğretmeni okullarda görev yapmakta ve yaklaşık 1.000 öğrenciye bir beden eğitimi öğretmeni düşmektedir. ⁽⁸⁾

Diğer bir boyutu ile, öğretim elemanı bakımından yetersiz olan kurumlar, yeterli araç gereç, donanım ve yeni teknolojiye de sahip değildir. Bu da, değişen dünya ile rekabet gücünü azaltmaktadır. Kontenjanların yüksekliği ve ikinci öğretim ise, ayrı bir sorundur. Antrenörlük ve spor yöneticiliği bölümlerinden mezun olacakların istihdam sorunları ise, hukuki boyutta devam etmektedir. ⁽⁸⁾

Ülkemizde eğitimin başlıca problemlerinden nitelikli insan yetiştirememeye konusuna değinecek olursak ülkemizde eğitim açığı sporun her alanında kolaylıkla gözlenmektedir. Beden eğitimi öğretmeni eğitimin çağdaş bir standarda çıkarılması gerekmektedir. Yapılan gözlemler, yaklaşık olarak her 20 sporcuya bir antrenör düşmesini gerektirmektedir. Bu durumda ülkemizde yaklaşık olarak 20 bin civarında antrenör olması gerekirken, bu rakamın gerçekte fahri ve kadrolu antrenör olarak 2 bin civarında olduğunu görmekteyiz⁽¹⁾

2.3.1.1. Gençlik ve Spor Akademileri Vasıtasıyla Verilen Antrenörlük eğitimi ve Spor Yöneticiliği Eğitimi

Gençlik ve Spor akademilerinin kuruluş amaçları içerisinde beden eğitimi ve spor hizmetleri için 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunun öngördüğü monitör, antrenör, gençlik lideri, yönetici, uzman yetiştirmek, hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak, gençlik sorunları ile beden eğitimi ve sporun tüm alanlarında spor sağlığı konularında akademik ihtiyaç duyulan yada ilgili devlet kuruluşlarınca işbirliği anlayışı içinde istenecek, bilimsel inceleme ve araştırmalarla planlama çalışmaları yapmak ve yayınlarda bulunmak şeklinde belirlenmiştir. Gençlik ve Spor akademilerinde eğitim ve öğretim 8 yarı yıl yani dört yıldan oluşmaktadır. ⁽¹⁹⁾

Dersler kredi esasına göre düzenlenir ve uygulanırdı. Bir öğrencinin spor akademisi lisans öğrenimini tamamlayabilmesi için sekiz yarıyıl (dört yılda) en az 136 kredilik eğitim ile, buna dahil olan “staj” ve diploma tezini başarıyla tamamlaması gerekiyordu. ⁽⁵⁾

Öğrenciler ilk dört yarıyıl, zorunlu olarak almaları gereken dersleri alıyorlardı. Ayrıca bu dersler kurs, konferans ve seminerlerle destekleniyordu. Son dört yarıyıl dersleri ise zorunlu, seçmeli ders ve seminerlerden oluşurdu. Zorunlu dersler gerektiğinde uygulamayı da kapsardı. Dördüncü yarıyılın bitiminden itibaren öğrenciler özel dal öğrenimi sayılan iki bölümden birini seçerlerdi. Böylece öğrenci o dalda uzmanlaşırdı. Yani bu, öğrencinin uzmanlık dalı sayılırdı. Uzmanlık dalları akademilerde iki ana bölüm altında toplanırdı. Bu bölümler daha önce de izah ettiğimiz gibi şunlardı: ⁽⁵⁾

1. Beden Eğitim Spor Bilimleri Bölümü,
2. Beden Eğitim Spor Yönetimi Bölümü,

Öğrenciler aynı yıl (dördüncü yarıyılın bitiminde) seçtikleri bu bölümlerin birinin dışında, birde yardımcı dalı, yani yardımcı uzmanlık dalını seçmeli olarak almaları gerekliydi. Böylece akademi öğrencilerinin son dört yarıyılta seçtikleri uzmanlık ve yardımcı uzmanlık dallarında gerekli bilgi, beceri ve davranışları derinlemesine kazanırdı. ⁽⁵⁾

Gençlik ve Spor bakanlığına bağlı olarak eğitim veren bu okulların ortak belirlenen öğretim yöneticiliklerine göre toplam 8 yarı yıllık eğitim öğretim süresinin son üç yarıyılında öğrenci ;

- a) Sağlık Bilimleri Bölümü,
- b) Temel Eğitim ve Öğretim Bölümü,
- c) Sosyal ve İdari Bilimler Spor Hizmetleri Bölümü,
- d) Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü
- e) Türk Halk Kültürü ve Folklor Bölümü,

Bilim dallarından seçerek derslerine devam eder. Uygulamada, yukarıda verilen bölümlerden sadece Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri ve Sosyal ve İdari Bilimler Spor Hizmetleri Bölümleri işler halde kalmıştır. ⁽²⁰⁾

Derslerin içerikleri ve haftalık ders saatleri göz önüne alınırsa bu programdan mezun bir öğrencinin “Spor Yöneticiliği” konusunda iyi bir alt yapı oluşturduğu ve başarılı bir hizmet önce eğitimden geçirildiği söylenebilir. Zira, 12 haftalık planlama eğitim öğretim süresine göre toplam üç yarıyılta öğrenci, 108 saat yönetim bilimi, 36 saat Türk Spor Teşkilatı, Spor Tesisleri İşletmeciliği, Spor

Tesisleri Bakım Onarımı, Basın ve Halkla İlişkiler, Ekonomiye Giriş, Planlama ve Bütçe gibi dersler ile 72 saat Spor Organizasyonu ve teknikleri dersi gibi "Spor Yönetimi" ağırlıklı dersler okutulmuştur. ⁽²⁰⁾

Gençlik ve Spor Akademilerinin 1979-80 sonu itibari ile mezun sayısı 533'tür. 1980-81 öğretim yılında her üç akademide okuyan öğrencilerin sayısı 1372'dir. ⁽²¹⁾

Gençlik ve Spor Akademilerinin kapatılması ile Gençlik ve Spor Teşkilatı için önemli bir kaynak kurutulmuştur. Oysa, bu program mezunlarının "Genel Yönetici" kurslarından geçirilmeleri zamanla oluşacak meslekteki tecrübeleri ile birleştiğinde ideal "Spor Yöneticisi" tipini ortaya çıkarılabilirdi. ⁽²⁰⁾

2.3.1.2. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları Vasıtasıyla Verilen Spor Yöneticiliği Eğitimi

Spor yönetimi ise, sporda, yönetimi oluşturan bütün unsurların kuruluş ve işleyiş biçimini inceleyen ve bu unsurların en iyi bir biçimde sevk ve idaresi için gereken yönetim tekniklerini bulmaya ve uygulamaya çalışan bir bilim koludur. Spor yöneticisi de, spor hizmet ve faaliyetlerinin görülmesini sağlayan, bu hizmet ve faaliyetleri ulaşılmak istenen amaçlara göre sevk ve idare eden kişidir. ⁽⁷⁾ Spor yönetimini bir sistem olarak düşünürsek, bu sistemi ve onu oluşturan alt sistemleri idare edenler spor yöneticileridir. ⁽⁴⁸⁾

Spor yöneticileri, üniversiteler tarafından açılan programlarca yetiştirilmektedir. Üniversiteler anlamda spor yöneticiliği eğitimi ilk olarak verilmiştir. Ancak, spor yöneticiliği alanındaki asıl kapsamlı programlar, YÖK'nun

25.2.1993 tarih ve 2547 sayılı kanunun 7-d/2 maddesi doğrultusunda, Üniversitelere bağlı Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının bünyesinde açılabilen “SPOR YÖNETİCİLİĞİ” bölümlerince gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Buna göre üniversitemizin spor yöneticiliği programlarıyla, spor örgütleri ve spor sektörünün çeşitli alanlarında (spor kulübü, spor il müdürlükleri, federasyonlar vb) istihdam edilmek üzere eleman yetiştirilmektedir. ⁽⁴¹⁾

Öte yandan üniversiteler, yalnızca spor yöneticiliği programı açarak spor yöneticisi yetiştirmekle kalmamakta, spor federasyonları ile işbirliği içinde gerçekleştirilecek “MENAJERLİK (idari ve teknik) EĞİTİM PRGRAMLARI” hazırlayarak spor dallarına katkıda bulunmaya çalışmaktadırlar. Buna örnek olarak, Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunun 1995 yılında Futbol Federasyonu ile işbirliği içinde hazırladığı “Menajerlik Eğitim Programı” gösterilebilir. ⁽⁴¹⁾

Üniversitelerin spor yönetimi alanına katkısı bu uygulamalarla kalmamaktadır. Üniversitelerin bazı Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ile bölümlerince açılan yüksek lisans ve doktora programlarıyla da spor yönetimi alanına uzman elemanlar yetiştirilmektedir. ⁽⁴¹⁾

1992-1993 eğitim-öğretim yılında Gazi Üniversitesi ve Marmara Üniversitesine bağlı Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının Spor Yöneticiliği Programlarında yer Alan Genel Kültür, Spor Alanı Bilgisi ve Spor Yöneticiliği Meslek Bilgisine yönelik derslerin ve kredi/saatlerinin dağılımı şekil1’de gösterilmiştir. ⁽⁴¹⁾

Şekil 1: Üniversitelere Bağlı Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği Programlarının Dersleri ve Kredi/ Saatlerinin Dağılımı^(*)**

	ÜNİVERSİTELER			
	Gazi Üniv.		Marmara Üniv.	
	Kredi	Saat(*)	Kredi	Saat(*)
Yönetim Bilimi	2	28	5	56
Rekreasyon ve Spor (Rekrea. ve			4	56
Spor Org. ve Yönetim	2	28	4	56
Spor Hukuku	2(Sec)	(28)	4	56
Temel Ekonomi ve İşletme Bilgisi	2	28	2(Sec)	(28)
Türkiye'nin İdari Yapısında Spor Teşkilatı	2	28	4	56
Yerel Yönetimler ve Spor	2(Sec)	(28)		
Personel Yönetimi	3	42	2	28
Sporda Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler	3	42		
Spor Tesisleri İşletmeciliği	3	42	2	28
Spor Ürünleri Pazarlaması	2(Sec)	(28)		
Sporda Sosyal Güvenlik	2(Sec)	(28)		
Türk Spor Teşkilatının Yapısı ve İşleyişi	3	42		
Organizasyon Teknikleri	2	28		
Yönetim Psikolojisi	3	42		
Yönetim Sosyolojisi	2	28		
Rekreasyon Liderliği	3	42	2(Sec)	(28)
Spor Etiği (Spor Ahlakı)	2	28	2	28
İdare Hukuku			4	56
Spor İktisadı	2(Sec)	(28)	2	28
Spor Politikası	2(Sec)	(28)	2	28
Gençlik ve Spor Eğitimi Planlaması			2	28
Spor Pazarlaması			4	56
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku			4	56
Halkla İlişkiler			2	28
Sporda İletişim			2	28
Spor Yöneticiliği Uygulaması			10(16s)	224
(**)Seçmeli Dersler (6 Ders – 3Kredi)	18	252		
Temel Hukuk Bilgisi			4	56
	50	700	62	1008

(*) Bir yarıyıldaki ders saatleri 14 hafta üzerinden değerlendirilmiştir.

(**) Kamu Yönetimi, Yönetim Hukuku, Spor ve Sosyal Tarihi, Spor ve Çevre, Beden Eğitimi ve Spor Liderlik, Hizmet İçi Eğitim, Örgütsel Değişme, Yönetimde İnsan İlişkileri

(***) KAYNAK: Sunay, H.; "Spor Yöneticilerinin Nitelikleri ve Yetiştirilmesi", Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt: III, Sayı: 1, S: 65, Ankara, 1998.

Üniversitelere bağlı Beden Eğitimi ve Yüksekokullarında uygulanan spor yöneticilerinin yetiştirilmesine yönelik örneklem alınan yüksekokullarda, yönetim ve spor yöneticiliğiyle ilgili 4 yıl (8 sömestre) süren çeşitli teorik ve uygulamalı staj derslerine yer verilmektedir. Bunlardan Yönetim Bilimi, Spor yönetimi ve Organizasyonu, Spor Hukuku, Temel Ekonomi ve İşletme Bilgisi, Türkiye'nin İdari Yapısında Spor Teşkilatı, Personel Yönetimi, Spor Tesisleri İşletmeciliği, Sporda Basın Yayın ve Halkla İlişkiler, Yerel Yönetimler ve Spor, Spor Pazarlaması, Sporda Sosyal Güvenlilik gibi ders ve konular her iki Yüksekokulda da yer almaktadır. ⁽⁴¹⁾

Şekil 2: Üniversitelere Bağlı Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları Spor Yöneticiliği Programları İçerik Kategorilerinin Dağılımı.(1992-1993) ^(**)**

Üniversiteler İçerik Kategorileri	Gazi Üniversitesi			Marmara Üniversitesi		
	kredi	Saat	SYMB(*) Ders Sayısı	kredi	Saat	SYMB(*) Ders Sayısı
Genel Kültür	18	252	—	—	224	—
Spor Alan Bilgisi	90	1596	—	105	1470	—
(Spor) Yöneticilik Meslek Bilgisi	50	700	(25)	62	1008	(18)
TOPLAM	158	2548	25	167	2702	18

(*) Spor Yöneticiliği Meslek Bilgisi.

^(****) KAYNAK: Sunay, H.; "Spor Yöneticilerinin Nitelikleri ve Yetiştirilmesi", Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi,Cilt: III, Sayı: 1, S: 66, Ankara,1998.

Şekil 2’de görüldüğü gibi, Üniversitelere bağlı Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının Spor Yöneticiliği programında okutulan Genel Kültür, Spor Alan Bilgisi ve Spor Yöneticiliği Meslek Bilgisi derslerine ilişkin kredi ve saatlerinin toplamı oldukça yoğundur. Dersler, 4 yıl gibi uzun süreli bir eğitim öğretim süresi içinde verilmektedir. Bunlardan Gazi Üniversitesinde 2548 saat, Marmara Üniversitesinde ise 2702 saat olarak tespit edilmiştir. Şekil 1 ve Şekil 2’de görüldüğü gibi, spor yöneticilerinin eğitiminde üniversitelere bağlı Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının büyük önemi ve rolü vardır.⁽⁴¹⁾

Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları, orta dereceli okullara öğretmen yetiştirmek üzere 1926 yılında Konya’da “Orta Muallim Mektebi” adıyla kurulmuş ve 5 Temmuz 1932 tarih ve 105 sayılı “Talim ve Terbiye Kurulu” kararı ile Gazi Eğitim Enstitüsünde erkekler için üç yıl süreli Beden Eğitimi Şubesi olarak 1932-1933 öğretim yılında açılmıştır. 1992’de Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu olarak günümüze kadar eğitim ve öğretime devam etmektedir. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümleri olmak üzere üç alanda eğitim ve öğretim vermektedir.⁽¹²⁾

Türkiye spor teşkilatlarında ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü’nde görev alacak Spor Yöneticilerini yetiştirmek amacı ile eğitim ve öğretim vermekte olan Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu sekiz yarıyıllık Spor Yöneticiliği Bölümü (2000-2001) Lisans Ders Programı Şekil 3’de, Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunun sekiz yarıyıllık Spor Yöneticiliği Bölümü (2000-2001) Lisans Ders Programı Şekil 4’de gösterilmiştir.

Şekil 3: Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Sekiz Yarıyıllık Spor Yöneticiliği Bölümü Lisans Ders Programı (2000-2001)⁽¹²⁾

BİRİNCİ YIL

1.Yarıyıl

<u>DERSİN ADI</u>	<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
Türkçe I. Yazılı Anlatım	2	0	2
Yabancı Dil I.	3	0	3
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0	3
Beden Eğitimi Bilimine Giriş	3	0	3
Genel Cimnastik	1	4	3
İnsan Anatomisi ve Kinesyoloji	4	0	4
Sağlık Bilgisi	3	0	3
Yönetim Bilimine Giriş	2	0	2
Toplam	21	4	23

2. Yarıyıl

<u>DERSİN ADI</u>	<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
Türkçe 2. Sözlü Anlatım	2	0	2
Yabancı Dil 2.	3	0	3
Okul Deneyimi 1.	1	4	3
Yaşam Boyu Spor	2	2	3
Ritim Eğitimi ve Dans	1	4	3
Atletizm 1.	1	4	3
Hukuka Giriş	2	0	2
(Aşağıdaki derslerden sadece biri seçilecek)			
Bireysel Sporlar I (Yüzme)	1	4	3
Bireysel Sporlar 1 (Badminton)			
Bireysel Sporlar 1 (Sportif Ritmik Cimnastik (Kız))			
Bireysel Sporlar I (Güreş (Erkek))			
Bireysel Sporlar 1 (Kayak)			
Bireysel Sporlar 1 (Tenis)			
Bireysel Sporlar I (Dağcılık)			
Bireysel Sporlar I (MasaTenisi)			
Bireysel Sporlar 1 (Bisiklet)			
Toplam	13	18	22

T:Teorik

U: Uygulamalı

K: Kredi

İKİNCİ YIL**3. Yarıyıl****DERSİN ADI**

	<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 1.	2	0	0
Gelişim ve Öğrenme	3	0	3
Spor Fizyolojisi	3	2	4
Sporcu Beslenmesi	3	0	3
Artistik Cimnastik	1	4	3
Atletizm 2.	1	4	3
Kamu Yönetimi	2	0	2
Genel İşletme	2	0	2
(Aşağıdaki derslerden sadece biri seçilecek)			
Takım Sporları I (Basketbol)	1	4	3
Takım Sporları I (Futbol)			
Takım Sporları I (Hentbol)			
Takım Sporları I (Voleybol)			
Toplam	18	14	23

4. Yarıyıl**DERSİN ADI**

	<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 2.	2	0	0
Öğretimde Planlama ve Değerlendirme	3	2	4
Bilgisayar	2	2	3
Antrenman Bilgisi	3	0	3
Spor Kazalarından Korunma ve Rehabilitasyon	3	0	3
İlk Yardım	2	2	3
Türk Spor Teşkilâtı Yapısı ve İşleyişi	2	0	2
Türkiye'nin Yönetim Yapısı	2	0	2
(Aşağıdaki derslerden Takım Sporları 1 dersinde seçilen ders haricinde sadece biri seçilecek)			
Takım Sporları 2 (Basketbol)	1	4	3
Takım Sporları 2 (Futbol)			
Takım Sporları 2 (Hentbol)			
Takım Sporları 2 (Voleybol)			
Toplam	20	10	23

ÜÇÜNCÜ YIL

5. Yarıyıl

DERSİN ADI

	<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Gelişimi	2	2	3
Psikomotor Gelişim	3	0	3
Fiziksel Uygunluk	2	2	3
Eğitsel Oyunlar	2	2	3
Spor Hukuku	2	0	2
(Aşağıdaki derslerden Bireysel Sporlar 2 dersinde seçilen ders hariç sadece biri seçilecek)			
Bireysel Sporlar 2 (Yüzme)	1	4	3
Bireysel Sporlar 2 (Badminton)			
Bireysel Sporlar 2 (Sportif Ritmik Cimnastik (Kız))			
Bireysel Sporlar 2 (Güreş Erkek)			
Bireysel Sporlar 2 (Kayak)			
Bireysel Sporlar 2 (Tenis)			
Bireysel Sporlar 2 (Dağcılık)			
Bireysel Sporlar 2 (Masa Tenisi)			
Bireysel Sporlar 2 (Bisiklet)			
(Aşağıdaki derslerden sadece biri seçilecek)			
Seçmeli Ders 1 (Ekonomiye Giriş)	3	0	3
Seçmeli Ders 1 (Çağdaş Yönetim Düşüncesinin Gelişimi)			
Seçmeli Ders 1 (Sosyolojiye Giriş)			
Seçmeli Ders 1 (İnsan Hakları ve Demokrasi)			
Toplam	15	10	20

6. Yarıyıl

DERSİN ADI

	<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
Özel Öğretim Yöntemleri I.	2	2	3
Sınıf Yönetimi	2	2	3
Halkla ilişkiler	2	0	2
Sporda Beceri Öğrenimi	3	0	3
Engelliler için Beden Eğitimi ve Spor	3	0	3
(Aşağıdaki derslerden sadece biri seçilecek)			
Seçmeli Ders 2 (Mahalli İdareler ve Spor)	3	0	3
Seçmeli Ders 2 (Spor Organizasyon Teknikleri)			
Seçmeli Ders 2 (Spor Ekonomisi)			
Seçmeli Ders 2 (Bilimsel Araştırma Teknikleri)			
(Aşağıdaki derslerden sadece biri seçilecek)			
Seçmeli Ders 3 (Spor Tarihi)	3	0	3
Seçmeli Ders 3 (Spor ve Medya)			
Seçmeli Ders 3 (Yönetimde İnsan İlişkileri)			
Seçmeli Ders 3 (Spor Psikolojisi)			
Seçmeli Ders 3 (Spor Felsefesi ve Olimpizm)			
Toplam	18	4	20

DÖRDÜNCÜ YIL**7. Yarıyıl****DERSİN ADI**

Özel Öğretim Yöntemleri 2

Okul Deneyimi 2

Rekreasyon

Personel Yönetimi**(Aşağıdaki Derslerden Sadece Biri Seçilecek)**

Seçmeli Ders 4 (Karşılaştırmalı Spor Yönetimi)

Seçmeli Ders 4 (İdari Yargı)

Seçmeli Ders 4 (Spor İşletmeciliği)

Seçmeli Ders 4 (Grup Dinamiği)

(Aşağıdaki Derslerden Sadece Biri Seçilecek)

Seçmeli Ders 5 (Spor Sosyolojisi)

Seçmeli Ders 5 (Spor ve Çevre)

Seçmeli Ders 5 (Anayasa Hukuku)

Seçmeli Ders 5 (Spor ve Turizm)

Toplam

<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
2	2	3
1	4	3
3	0	3
2	0	2
3	0	3
3	0	3
3	0	3
3	0	3
3	0	3
3	0	3
14	6	17

8. Yarıyıl**DERSİN ADI**

Öğretmenlik Uygulaması

Rehberlik

Beden Eğitimi Ve Sporda Yönetim ve Organizasyon**Spor Yönetimi Uygulaması****Spor Yönetiminde Araştırma ve Proje****(Aşağıdaki Derslerden Sadece Biri Seçilecek)**

Seçmeli Ders 6 (Spor Yönetiminde Güncel Konular ve Gel.)

Seçmeli Ders 6 (Siyaset Bilimi)

Seçmeli Ders 6 (Spor Politikaları)

Seçmeli Ders 6 (Örgütsel Değişme)

Toplam**Toplam Kredi:**

<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
2	6	5
3	0	3
3	0	3
2	6	5
3	0	3
0	1	0
0	1	0
0	1	0
0	1	0
13	13	19
		167

Şekil 4: Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Sekiz Yarıyıllık Spor Yöneticiliği Bölümü Lisans Ders Programı (2000-2001) ⁽²⁴⁾

1.SINIF

Dersler	I.YY		II.YY		kredi
	T	U	T	U	
Anatomi	4	-	-	-	4
Atatürk İlk.Ve İnk. Tarihi*	-	-	4	-	4
Fizyoloji***	-	-	4	-	4
Spor Bilimlerine Giriş	2	-	-	-	2
Türkçe (Yazılı Sözlü Anlatım)*	4	-	-	-	4
Yabancı Dil I-II	4	-	4	-	4
Atletizm	1	1	1	1	3
Basketbol	1	1	1	1	3
Genel Cimnastik	1	1	1	1	3
Futbol	1	1	1	1	3
Hentbol	1	1	1	1	3
Voleybol	1	1	1	1	3
Uygulamalı Kamp Eğitimi**	-	-	-	-	-
Toplam	20	6	18	6	
(Saat-Kredi)	26		24		40

(*) Genel Kültür Dersleri

(**) Dört (4) Yıllık Süre İçinde (1) Kamp Eğitimi (İzcilik-Grup Liderliği-Orienteering Ve Trekking-Yüzme-Su Altı Can Kurtarma-Sörf-Su Kayağı –Kano vb.) Almak Zorunludur.

(***) Spor Fizyolojisi Dersinin Ön Şartıdır.

2.SINIF

Dersler	I.YY		II.YY		kredi
	T	U	T	U	
İlk Yardım	1	1	-	-	1,5
Bilgisayar Öğrenimi*	-	-	2	2	3
Yabancı Dil III-IV*	4	-	4	-	4
Kinezyolojiye Giriş	2	-	-	-	2
Spor Fizyolojisi	-	-	2	-	2
Spor Tarihi	2	-	-	-	2
Seçmeli B Gurubu***	1	1	1	1	3
Genel İktisat	2	-	-	-	2
Genel İşletme Bilgisi	2	-	-	-	2
İdare Hukuku	-	-	2	-	2
Spor Psikolojisi	-	-	2	-	2
Spor Teşkilatı	2	-	-	-	2
Temel Hukuk Bilgisi	2	-	-	-	2
Yönetim Bilimine Giriş**	-	-	4	-	4
Toplam	18	2	17	3	
(Saat-Kredi)	20		20		40

(*) Genel Kültür Dersleri

(**) Spor Yönetimi Dersinin Önşartıdır.

(***)Seçmeli B Gurubu Dersler sayfa 54'dedir.

3.SINIF

Dersler	I.YY		II.YY		kredi
	T	U	T	U	
Yabancı Dil V-VI*	2	-	2	-	2
Genel Antrenman Bilgisi	4	-	-	-	4
Seçmeli B Grubu Dersler II.**	1	1	1	1	3
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku	2	-	-	-	2
Rekreasyon Programlama	4	-	-	-	4
Spor Hukuku	-	-	2	-	2
Spor İktisadı ve Politikası	4	-	-	-	4
Spor İşletmeciliği	-	-	2	-	2
Spor Sosyolojisi	-	-	4	-	4
Spor Yönetimi	-	-	2	-	2
Temel Muhasebe	4	-	-	-	4
Araştırma Yöntemleri ve İst.	-	-	4	-	4
Toplam	21	1	17	1	
(Saat-Kredi)	22		18		33

(*) Genel Kültür Dersleri

(**)Seçmeli B Gurubu Dersler sayfa 54'dedir.

4.SINIF

Dersler	I.YY		II.YY		kredi
	T	U	T	U	
Mesleki Yabancı Dil I-II*	2	-	2	-	2
Geleneksel Sporlar	-	-	2	-	2
Sporda Halkla İlişkiler	2	-	-	-	2
Herkes İçin Spor	2	-	-	-	2
İnsan Kaynakları Yönetimi	2	-	-	-	2
Spor ve Rekreasyon Yön. Stajı	1	1	1	1	4
Spor Kur. Büt. ve Muh.	2	-	-	-	2
Spor Pazarlaması	4	-	-	-	4
Spor Yön. Örnek Olay Ana. I-II	4	-	4	-	8
Spor Medyası	-	-	2	-	2
Toplam Kalite Yönetimi	-	-	2	-	2
Yönetim Psikolojisi	-	-	2	-	2
Toplam	19	1	15	1	
(Saat-Kredi)	26		24		38

(*) Genel Kültür Dersleri

SEÇMELİ B GURUBU DERSLER

Dersler	I.YY		II.YY		kredi
	T	U	T	U	
Aerobik step	1	1	1	1	3
Artistik cimnastik	1	1	1	1	3
Badminton	1	1	1	1	3
Basketbol	1	1	1	1	3
Futbol	1	1	1	1	3
Güç geliştirme	1	1	1	1	3
Güreş (erkek)	1	1	1	1	3
Halk oyunları	1	1	1	1	3
Halter	1	1	1	1	3
Hentbol	1	1	1	1	3
İzcilik teori ve pratik	1	1	1	1	3
Judo	1	1	1	1	3
Kano teori ve pratik	1	1	1	1	3
Kayak teori ve pratik	1	1	1	1	3
Korfbol	1	1	1	1	3
Kürek teori ve pratik	1	1	1	1	3
Masa tenisi	1	1	1	1	3
Müzik eğit. Orff en. Hr. Eş.	1	1	1	1	3
Modern dans	1	1	1	1	3
Oyun müzik dans	1	1	1	1	3
Oyun müzik dans har. Tiy.	1	1	1	1	3
Spot. Rit. Cim. (kız)	1	1	1	1	3
Su altı can kur.	1	1	1	1	3
Su sporları teori ve pratik	1	1	1	1	3
Tenis	1	1	1	1	3
Voleybol	1	1	1	1	3
Yüzme	1	1	1	1	3
Trambolin	1	1	1	1	3

2.3.1.3. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları Vasıtasıyla Verilen Antrenörlük Eğitimi

Üniversiteler tarafından; Antrenörlük eğitiminde Üniversiteler düzeyindeki ilk atılım 1974 yılında Gençlik ve Spor Akademilerinin kurulmasıyla başlamış, 1977’de kurulan Ege Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Yüksekokulu ile 1982 yılında Eğitim Fakültelerine bağlı Beden Eğitim ve Spor Bölümleriyle devam etmiştir. Söz konusu Beden Eğitim ve Spor Bölümlerinin yanı sıra, 1992 yılında kurularak faaliyete geçen üniversitelere bağlı, Beden Eğitim ve Spor Yüksekokulları, “Antrenörlük Eğitimi Bölümleriyle” farklı bir boyutta devam etmektedir.⁽⁴⁰⁾

11 Eylül 1994 tarih ve 22048 sayılı Antrenör Eğitimi Yönetmeliğine göre; üniversitelerin beden eğitimi ve spor bölümleri ve dengi okulların spor dalları ihtisas bölümlerinden mezun olanlara durumlarını belgelemeleri şartıyla seçmeli spor dalında I. Kademe antrenör belgesi verilir (Madde 20).⁽³⁵⁾

Sporumuzun istenen düzeye erişmesinin temel şartlarından en önemlisi her düzeyde uygulama yapabilecek, bilgili yetenekli ve iyi eğitilmiş antrenörlere sahip olmaktır.⁽³⁶⁾ Sporcuların teknik ve taktik yönden yetiştirilmelerinde başarılı olmalarında antrenörlerin en önemli rolü oynadığı bilinmektedir.⁽⁴⁴⁾ Değişik spor dallarında yetişecek antrenörlerin spor dallının özelliği dikkate alınarak bir model içerisinde eğitilmesi ve geliştirilmesi bir zorunluluktur.⁽⁴⁴⁾ Spor bilimciler ve bu konuda yapılan araştırmalar, spor eğiticiisi olan antrenörün başarılı olabilmesinin ancak köklü bir eğitimden geçmeleri ile mümkün olacağını belirtmektedirler. Bu bağlamda da spor kamuoyunun,

toplumun ve spor bilimcilerinin antrenörden bekledikleri bazı hizmetler bulunmaktadır. Bunlar;⁽⁴⁰⁾

- Yarışma ve kazanma
- Sporcuyu motive etme
- Yenilgiye uğramadan tutum ve davranışlar
- Sporcuya yaklaşım
- Organizatörlük
- Eğitcilik
- Mesleki uzmanlık ve
- Yaratıcılık, yetenektir.

Antrenörlerin kendilerinden beklenen tüm bu hizmetleri gerçekleştirmeleri ancak, taşıdıkları sorumluluğun bilincinde olmaları, kendilerini sürekli yenilemeleri ve kapsamlı bir antrenör programından geçmeleri sonucu, şu özelliklere sahip olmaları beklenir.⁽⁴⁰⁾

1. Spor Bilgisi (Spor Alan Bilgisi)
2. Genel Kültür Bilgisi
3. Eğitcilik Meslek Bilgisi
4. Kişisel ve Karakter Özelliğinin Uygunluğu.

Bu bağlamda, sporda istenilen hedeflere ulaşmak, öncelikle EĞİTİM VE ÖĞRETİM'e önem vermek ve sporda eğitici kadroları bilimsel ölçülere uygun eğitim programlarından geçirmekle mümkün olabilir.⁽⁴⁰⁾

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, spor kulüpleri ve özel kurumlar için eğitici antrenör yetiştirmek amacıyla eğitim-öğretim vermekte olan Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu sekiz yarıyılık Antrenörlük Eğitimi Bölümü (2000-2001) Lisans Ders Programı **Şekil 5'de**, Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunun sekiz yarıyılık Antrenörlük Eğitimi Bölümü (2000-2001) Lisans Ders Programı **Şekil 6'de** gösterilmiştir.

Şekil 5: Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Sekiz Yarıyılık Antrenörlük Eğitimi Bölümü Lisans Ders Programı (2000-2001)⁽¹²⁾

BİRİNCİ YIL

1.Yarıyıl

DERSİN ADI

	<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
Türkçe 1. Yazılı Anlatım	2	0	2
Yabancı Dil 1.	3	0	3
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0	3
Beden Eğitimi Bilimine Giriş	3	0	3
Genel Cimnastik	1	4	3
İnsan Anatomisi ve Kinesyoloji	4	0	4
Sağlık Bilgisi	3	0	3
Antrenörlük Eğitimi ve İlkeleri	3	0	3
Toplam	22	4	24

2.Yarıyıl

DERSİN ADI

	<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
Türkçe 2. Sözlü Anlatım	2	0	2
Yabancı Dil 2.	3	0	3
Okul Deneyimi I.	1	4	3
Yaşam Boyu Spor	2	2	3
Ritim Eğitimi ve Dans	1	4	3
Atletizm 1.	1	4	3
Sporda Müsabaka Analizi ve Değerlendirmesi	3	0	3
(Aşağıdaki derslerden sadece biri seçilecek)			
Bireysel Sporlar 1 (Yüzme)	1	4	3
Bireysel Sporlar 1 (Badminton)			
Bireysel Sporlar 1 (Sportif Ritmik Cimnastik (Kız))			
Bireysel Sporlar 1 (Göre (Erkek))			
Bireysel Sporlar 1 (Kayak)			
Bireysel Sporlar 1 (Tenis)			
Bireysel Sporlar 1 (Dağcılık)			
Bireysel Sporlar 1 (MasaTenisi)			
Bireysel Sporlar 1 (Bisiklet)			
Toplam	14	18	23

T: Teorik

U: Uygulamalı

K: Kredi

İKİNCİ YIL**3.Yarıyıl****DERSİN ADI**

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I.

Gelişim ve Öğrenme

Spor Fizyolojisi

Sporcu Beslenmesi

Artistik Cimnastik

Atletizm 2.

Antrenörlüğün Psiko-Sosyal Temelleri**(Aşağıdaki derslerden sadece biri seçilecek)**

Takım Sporları 1 (Basketbol)

Takım Sporları 1 (Futbol)

Takım Sporları 1 (Hentbol)

Takım Sporları 1 (Voleybol)

Toplam

<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
2	0	0
3	0	3
3	2	4
3	0	3
1	4	3
1	4	3
2	0	2
1	4	3
16	14	21

4. Yarıyıl**DERSİN ADI**

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 2.

Öğretimde Planlama ve Değerlendirme

Bilgisayar

Antrenman Bilgisi

Spor Kazalarından Korunma ve Rehabilitasyon

İlk Yardım

Sporda Teknik ve Taktik Öğretim Yöntemleri

(Aşağıdaki derslerden Takım Sporları 1 dersinde seçilen ders haricinde sadece biri seçilecek)

Takım Sporları 2 (Basketbol)

Takım Sporları 2 (Futbol)

Takım Sporları 2 (Hentbol)

Takım Sporları 2 (Voleybol)

Toplam

<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
2	0	0
3	2	4
2	2	3
3	0	3
3	0	3
2	2	3
2	0	2
1	4	3
18	10	21

ÜÇÜNCÜ YIL**5. Yarıyıl****DERSİN ADI**

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Gelişimi

Psikomotor Gelişim

Fiziksel Uygunluk

Eğitsel Oyunlar

Özel Alan Teknik Eğitimi I

(Aşağıdaki derslerden Bireysel Sporlar 2 dersinde seçilen ders hariç sadece biri seçilecek)

Bireysel Sporlar 2 (Yüzme)

Bireysel Sporlar 2 (Badminton)

Bireysel Sporlar 2 (Sportif Ritmik Cimnastik (Kız))

Bireysel Sporlar 2 (Güreş Erkek)

Bireysel Sporlar 2 (Kayak)

Bireysel Sporlar 2 (Tenis)

Bireysel Sporlar 2 (Dağcılık)

Bireysel Sporlar 2 (Masa Tenisi)

Bireysel Sporlar 2 (Bisiklet)

Toplam

<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
2	2	3
3	0	3
2	2	3
2	2	3
1	4	3
1	4	3
11	14	18

6. Yarıyıl**DERSİN ADI**

Özel Öğretim Yöntemleri I.

Sınıf Yönetimi

Sporda Beceri Öğrenimi

Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor

Özel Alan Taktik Eğitimi 2

Kondüsyon Antrenmanı ve Yöntemleri

Biomekanik

Çocuk ve Gençler İçin Antrenman İlkeleri

Toplam

<u>T</u>	<u>U</u>	<u>K</u>
2	2	3
2	2	3
3	0	3
3	0	3
1	4	3
2	0	2
3	0	3
3	0	3
19	8	23

NOT: Seçmeli Ders (Bireysel veya Takım Sporları) öğrencilerin son sınıfta Özel Alan ve Antrenörlük Uygulaması Dersinin ön şartı olarak o branşı seçmeleri gerekmektedir.

Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
Rehberlik	3	0	3
Beden Eğitimi ve Sporda Yön. ve Organizasyon	3	0	3
Antrenörlük Uygulaması I	1	4	3
Antrenörlük Eğitiminde Araştırma ve Proje	0	1	0
(Aşağıdaki derslerden biri seçilecek)			
Seçmeli Ders (Futbol)	3	0	3
Seçmeli Ders (Voleybol)			
Seçmeli Ders (Hentbol)			
Seçmeli Ders (Basketbol)			
Seçmeli Ders (Yüzme)			
Seçmeli Ders (Badminton)			
Seçmeli Ders (Sportif Ritmik Cimnastik (Kız))			
Seçmeli Ders (Güreş)			
Seçmeli Ders (Atletizm)			
Seçmeli Ders (Artistik Cimnastik)			
Seçmeli Ders (Halter)			
Seçmeli Ders (Olimpik ve Modern Spor Dalları)			
Toplam	12	10	17
Toplam Kredi:			165

Şekil 6. Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Sekiz Yarıyılık Antrenörlük Eğitimi Bölümü Lisans Ders Programı (2000-2001)⁽²⁵⁾

I.SINIF

Dersler	I.YY		II.YY		kredi
	T	U	T	U	
İnsan Anatomisi ve Kinezyoloji	4	-	-	-	4
Atatürk İlk.ve İnk. Tarihi ^z	-	-	4	-	4
Fizyoloji	-	-	4	-	4
Spor Bilimlerine Giriş	2	-	-	-	2
Türkçe (Yazılı Sözlü Anlatım) ^x	2	-	2	-	4
Yabancı Dil I-I [*]	4	-	4	-	4
Atletizm	1	1	1	1	3
Basketbol	1	1	1	1	3
Genel Cimnastik	1	1	1	1	3
Futbol ^{xx}	1	1	1	1	3
Hentbol	1	1	1	1	3
Seçmeli (B) Grubu Dersler I. ⁽⁻⁾	1	1	1	1	3
Voleybol	1	1	1	1	3
Doğa Sporları Uygulamalı Kamp Eğitimi [*]	-	-	-	-	
Su Sporları Uygulamalı Kamp Eğitimi [*]	-	-	-	-	
Toplam	19	7	21	7	
(Saat-Kredi)	26		28		43

^(x) Genel Kültür Dersleri

^(xx) Antrenörlük Eğitimi Bölümünün sportif cimnastik ihtisas dalı öğrencileri birinci sınıfta futbol dersi yerine klasik akademik dans tekniği dersini almak zorundadır.

^(*) Dört (4) Yıllık Süre İçinde en az bir hafta bir(1) Kamp Eğitimi (doğa sporları: İzcilik-Trekking-kayak-dağcılık-kaya tırmanışı-rafting) (su sporları: yüzme-Su Altı Can Kurtarma-Sörf-Su Kayağı –Kano) uygulamalı acil kurtarma ve eğitim kampı almak zorundadır.

⁽⁻⁾ Seçmeli B Gurubu Dersler sayfa 65'dedir.

2.SINIF

Dersler	I.YY		II.YY		kredi
	T	U	T	U	
İlk Yardım	1	1	-	-	1,5
Bilgisayar Öğrenimi ^x	2	2	-	-	3
Yabancı Dil I-II-IV ^x	4	-	4	-	4
Spor Fizyolojisi	-	-	4	-	4
Sporcu Beslenmesi	-	-	2	-	2
Cimnastik	1	1	1	1	3
Güreş / Ritm. Cim	1	1	1	1	3
Seçmeli (B) Grubu ⁽⁻⁾	1	1	1	1	3
Biyokimya	4	-	-	-	4
Genel Antrenman Bil. I. ^(I)	2	-	2	-	4
Hareket Gelişimi	-	-	2	-	2
Uzm. Dalı Teknik-Tak. I. ^(II)	2	2	2	2	6
Uzm. Dalı Tem. Eği. Dev. Çalış.	-	-	1	1	1,5
Toplam	22	8	20	6	
(Saat-Kredi)	26		26		41

^(x) genel kültür dersleri

^(I) genel antrenman bilgisi II'nin ön şart dersidir.

^(II) Uzmanlık Dalı teknik taktik II'nin ön şart dersidir

⁽⁻⁾ Seçmeli B Gurubu Dersler sayfa 67'dedir.

3.SINIF

Dersler	I.YY		II.YY		kredi
	T	U	T	U	
Spor Tarihi	2	-	-	-	2
Yabancı Dil V-VI ^x	2	-	2	-	2
Genel Antrenman Bilgisi III.	-	-	2	-	2
Spor Travmatolojisi	2	-	-	-	2
Sporda Beceri Öğrenimi	2	-	-	-	2
Antrenörlük Metodolojisi I-II.	2	-	2	-	4
Antropometri	2	-	-	-	2
Araştırma Yön. ve İstatistik	4	-	-	-	4
Doping ve Ergojenik Yardım	-	-	2	-	2
Spor Biyomekaniği	-	-	4	-	4
Spor Psikolojisi	2	-	-	-	2
Uzmanlık Dalı Antrenörlük Uygulaması Gözlemi	-	-	-	2	1
Uzm. Dalı Gözlem Ölç. Ve Değerlendirme	-	-	2	-	2
Uzm. Dalı Öz. Ant. Tek.	2	2	2	-	4
Uzm. Dalı Teknik- Tak. II	2	2	2	2	6
Toplam	22	2	18	4	
(Saat-Kredi)	24		22		41

^(x) genel kültür dersleri

⁽¹⁾Uzmanlık Dalı antrenörlük uygulaması dersinin ön şart dersidir

4.SINIF

Dersler	I.YY		II.YY		kredi
	T	U	T	U	
Meslek Yabancı Dil I-Ir^x	2	-	2	-	2
Spor Masajı	1	2	-	-	2
Antrenörlük Uygulaması	1	6	1	6	8
Sportif Rehabilitasyon	2	-	-	-	2
Spor Sosyolojisi	2	-	-	-	2
Sporda Yönetim Organizasyon	-	-	2	-	2
Uzm. Dalı Öz. Ant. Tek.	2	-	2	-	4
Bitirme Tezi	-	-	-	-	-
Toplam	10	8	9	6	
(Saat-Kredi)	20		15		22

(x) genel kültür dersleri

SEÇMELİ B GURUBU DERSLER**1.SINIF**

Dersler	I.YY		II.YY		kredi
	T	U	T	U	
Aerobik Step (SB)	1	1	1	1	3
Atıcılık(SB)	1	1	1	1	3
Badminton(SB)	1	1	1	1	3
Binicilik(SB)	1	1	1	1	3
Bisiklet(SB)	1	1	1	1	3
Boks(SB)	1	1	1	1	3
Buz Pateni(SB)	1	1	1	1	3
Dağcılık Teo. ve Prt. (SB) ⁻	1	1	1	1	3
Eskrim(SB)	1	1	1	1	3
Golf(SB)	1	1	1	1	3
Güç Geliştirme(SB)	1	1	1	1	3
Halter(SB)	1	1	1	1	3
İzcilik Teori ve Pratik(SB) ⁻	1	1	1	1	3
Judo (SB)	1	1	1	1	3
Kano Teori ve Pratik(SB) ⁻	1	1	1	1	3
karate(SB)	1	1	1	1	3
Kayak Teori ve Pratik(SB) ⁻	1	1	1	1	3
Korfbol(SB)	1	1	1	1	3
Kürek Teori ve Pratik(SB) ⁻	1	1	1	1	3
Masa Tenisi(SB)	1	1	1	1	3
Modern Dans(SB) ^x	1	1	1	1	3
Müzik Eğit. Or. En. Hr. Eş. (SB) ^{xx}	1	1	1	1	3
Okçuluk(SB)	1	1	1	1	3
Rafting Teori Ve Pratik(SB) ⁻	1	1	1	1	3
Spot. Rit. Cim. (SB)	1	1	1	1	3
Squash(SB)	1	1	1	1	3
Su Altı Can Kur. (SB) ⁻	1	1	1	1	3
Su Sporları Teori ve Pratik(SB) ⁻	1	1	1	1	3

Tae-Kwon-Do(SB)	1	1	1	1	3
Tenis I-II(SB)	1	1	1	1	3
Treking Teori ve Pratik(SB)	1	1	1	1	3
Yelken(SB)	1	1	1	1	3
Yüzme I-II(SB)	1	1	1	1	3
Trambolin(SB)	1	1	1	1	3

(x) Antrenörlük Eğitimi Bölümünün Sportif Ritmik Cim. İhtisas Dalı öğrenciler I. Sınıfta B grubu seçmeli dersler arasında yer alan Modern Dans I-II'yi ve Müzik ve Orff Ens. Har. Eşlik I-II'yi 2.sınıfta ise Modern Dans III-IV'ü almaları zorunludur.3. ve 4.sınıflarda SAD içerisinde yer alan ve Sportif Ritmik Cim. İhtisas Dalı öğrencileri için zorunlu olan Modern Dans ve Karaografi I-II (3.sınıf) ile Modern Dans ve Karaografi III-IV (4. Sınıf) programını almak isteyen diğer öğrencilerin Modern Dans I-II'yi (1. Sınıfta) veya Modern Dans III-IV'ü (2.sınıfta)almaları gerekmektedir. Artistik Cim İhtisas dalı öğrencilerini ise I. sınıfta Müzik ve Orff Ens. Har. Eşlik I-II dersini almaları zorunludur.

(xx) Müzik ve Orff Ens. Har. Eşlik, II.sınıfta seçmeli Bgrubu içerisinde yer alan Oyun- Müzik-Dans dersi için ön şarttır. Ayrıca bu ders, III. Ve IV. Okutulan Oyun Müzik Dans hareketi Tiy I-II-III-IV derslerinin seçilmesi içinde ön şarttır.

(-) Bu dersleri seçen öğrencilerin dersin pratiği için açılacak olan eğitim kamplarına masraflarını karşılayarak katılmak zorunludur.

SEÇMELİ B GURUBU DERSLER**2.SINIF**

Dersler	I.YY		II.YY		kredi
	T	U	T	U	
Aerobik Step (SB)	1	1	1	1	3
Atıcılık(SB)	1	1	1	1	3
Badminton(SB)	1	1	1	1	3
Binicilik(SB)	1	1	1	1	3
Bisiklet(SB)	1	1	1	1	3
Boks(SB)	1	1	1	1	3
Buz Pateni(SB)	1	1	1	1	3
Dağcılık Teo. ve Prt. (SB)~	1	1	1	1	3
Eskrim(SB)	1	1	1	1	3
Golf(SB)	1	1	1	1	3
Güç Geliştirme(SB)	1	1	1	1	3
Halter(SB)	1	1	1	1	3
İzcilik Teori ve Pratik(SB)	1	1	1	1	3
Judo (SB)	1	1	1	1	3
Kano Teori ve Pratik(SB)	1	1	1	1	3
karate(SB)	1	1	1	1	3
Kayak Teori ve Pratik(SB)~	1	1	1	1	3
Korfbol(SB)	1	1	1	1	3
Kürek Teori ve Pratik(SB)~	1	1	1	1	3
Masa Tenisi(SB)	1	1	1	1	3
Modern Dans(SB) ^x	1	1	1	1	3
Okçuluk(SB)	1	1	1	1	3
Oyun Müzik Dans(SB)~	1	1	1	1	3
Rafting Teori Ve Pratik(SB)~	1	1	1	1	3
Spot. Rit. Cim. (SB)	1	1	1	1	3
Squash(SB)	1	1	1	1	3
Su Altı Can Kur. (SB)~	1	1	1	1	3
Su Sporları Teori ve Pratik(SB)~	1	1	1	1	3

Tae-Kwon-Do I-II(SB)	1	1	1	1	3
Tenis (SB)	1	1	1	1	3
Treking Teori ve Pratik(SB)	1	1	1	1	3
Yelken(SB)	1	1	1	1	3
Yüzme I-II(SB)	1	1	1	1	3
Trambolin(SB)	1	1	1	1	3

(x) Antrenörlük Eğitimi Bölümünün Sportif Ritmik Cim. İhtisas Dalı öğrenciler II. Sınıfta Modern Dans III-IV'ü almaları zorunludur.3. ve 4.sınıflarda Seçmeli Alan Dalı içerisinde yer alan ve Sportif Ritmik Cim. İhtisas Dalı öğrencileri için zorunlu olan Modern Dans ve Karaografi I-II (3.sınıf) ile Modern Dans ve Karaografi III-IV (4. Sınıf) programını almak isteyen diğer öğrencilerin ise Modern Dans I-II'yi veya Modern Dans III-IV'ü almaları zorunludur.

(-) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin Oyun- Müzik-Dans I-II'yi dersini seçmeli B grubu dersi olarak alabilmeleri için 1.sınıfta Müzik ve Orff Ens. Har. Eşlik dersini geçmiş olmaları gerekmektedir. Ayrıca bu ders, III. Ve IV. Okutulan Oyun Müzik Dans Hareketi Tiy I-II-III-IV derslerinin seçilmesi içinde ön şarttır.

(-) Bu dersleri seçen öğrencilerin dersin pratiği için açılacak olan eğitim kamplarına masraflarını karşılayarak katılmak zorunludur.

Antrenörlük Eğitimi Bölümü seçmeli alan dalı 3.sınıf dersleri

- Seçmeli alan dalı I-II
- Seçmeli Spor Dalı Prog. I-II
- Doğa Aporları Prog. I-II
- Halk Oyunları Prog. I-II
- Sporda Güç Geliştirme
- Oyun Müzik Dans Hareketi Tiy I-II
- Ritim Eğitimi Prog. I-II
- Engelliler Sporu Prog I-II.
- Herkes İçin Spor Prog. I-II
- Fitness Prog. I-II
- Rekreasyon Yönetimi Prog. I-II

Antrenörlük Eğitimi Bölümü seçmeli alan dalı 4.sınıf dersleri

- Seçmeli alan dalı III-IV
- Seçmeli Spor Dalı Prog. III-IV
- Doğa Aporları Prog. III-IV
- Halk Oyunları Prog III-IV
- Sporda Güç Geliştirme
- Oyun Müzik Dans Hareketi Tiy pr. III-IV
- Ritim Eğitimi Prog. III-IV
- Engelliler Spor Prog III-IV
- Herkes İçin Spor Prog. III-IV
- Fitness Prog. III-IV
- Rekreasyon Yönetimi Prog. III-IV

3. MATERYAL VE METOD

Araştırmanın tarama modelinde olup, anket yöntemi uygulanmış ve konu ile ilgili geniş çaplı literatür taraması yapılmıştır.

Çalışmanın evrenini Türkiye'deki tüm Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları, örneklemini ise Türkiye'de Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümlerinde okuyan 730 öğrenci oluşturmaktadır.

Belirlenen araştırma yöntemi çerçevesinde Türkiye genelinde Antrenörlük Eğitimi Bölümü ve Spor Yöneticiliği Bölümü bulunan onbir Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu olduğu tespit edilerek anketler gönderilmiştir. Bir Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulundan (Çukurova Üniversitesi) anketler geri dönmemiştir. İkinci defa gönderilen anketlerde dönmediği için bu üniversite araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.

Öğrencilerin bölümü seçme nedenlerini ve beklentilerini tespit etmeye yönelik bir anket uygulanmıştır. Anket konu alanı uzmanların görüş ve önerileri dikkate alınarak hazırlanmış, 90 Spor Yöneticiliği Bölümü, 90 Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencisi olmak üzere 180 kişilik bir ön gruba uygulama ve mülakat yapılarak geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş ve ankete son şekli verilmiştir. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencilerin kişisel bilgilerine ait sorulara, ikinci bölümde ise Öğrencilerin bölümü seçme nedenlerini ve beklentilerini tespite yönelik sorulara yer verilmiştir.

Çalışma kapsamına alınan Antrenörlük Eğitimi Bölümü ve Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin okudukları sınıf farklılığı göz önünde bulundurulduğundan rasgele öğrenci seçimi yapılmıştır. Ancak öğrenciler okudukları sınıflara göre tasnif edilerek tablo haline dönüştürülmüştür. Anketlerden elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak tablolastırılmış ve değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR

Tablo 1. Ankete Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımları

DEĞİŞKENLER	f	%
Erkek	503	68,9
Bayan	227	31,1
Toplam	730	100,0

Tablo 1'den anlaşılabacağı gibi, ankete katılan 730 öğrenciden %68,9'unun erkek, %31,1'inin de bayan olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2. Ankete Katılan Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımları

DEĞİŞKENLER	f	%
17-19 yaş	144	19,7
20-22 yaş	412	56,4
23-25 yaş	145	19,9
26 yaş ve üstü	29	4,0
Toplam	730	100,0

Tablo 2'ye bakıldığında araştırma kapsamına alınan öğrencilerin, %56,4'ünün 20-22 yaş, %19,9'unun 23-25 yaş, %19,7'sinin 17-19 yaş, %4,0'ının 26 yaş ve üzeri grubunda olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 3. Öğrencilerin Günümüz Şartlarında Ailelerinin Ortalama Gelir Düzeyine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Düşük	101	13,8
Orta	612	83,8
Yüksek	17	2,3
Toplam	730	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin ortalama aile gelir düzeylerinin, %83,8'inin orta, %13,8'inin düşük, %2,3'ünün ise yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Ankete Katılan Öğrencilerin Üniversitelere Göre Dağılımları

DEĞİŞKENLER	f	%
Akdeniz Üniv. BESYO	20	2,7
Dicle Üniv. BESYO	46	6,3
Gazi Üniv. BESYO	224	30,7
Kocaeli Üniv. BESYO	98	13,4
Marmara Üniv. BESYO	159	21,8
İstanbul Üniv. BESYO	30	4,1
Celal Bayar Üniv. BESYO	56	7,7
Cumhuriyet Üniv. BESYO	25	3,4
Abant İzzet Baysal Üniv. BESYO	32	4,4
Kırıkkale Üniv. BESYO	40	5,5
Toplam	730	100,0

Tablo 4'e bakıldığında, ankete katılan 730 öğrencinin, %30,7'si Gazi Üniversitesi, %21,8'i Marmara Üniversitesi, %13,4'ü Kocaeli Üniversitesi, %7,7'si Celal Bayar Üniversitesi, %6,3'ü Dicle Üniversitesi, %5,5'i ise Kırıkkale Üniversitesi, %4,4'ü Abant İzzet Baysal Üniversitesi, %4,1'i İstanbul Üniversitesi, %3,4'ü Cumhuriyet Üniversitesi, %2,7'si Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulundan olduğu tespit edilmiştir

Tablo 5. Ankete Katılan Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Dağılımları

DEĞİŞKENLER	f	%
Antrenörlük Eğitimi Bölümü	495	66,8
Spor Yöneticiliği Bölümü	235	33,2
Toplam	730	100,0

Tablo 5'e bakıldığında, ankete katılanların %66,8'inin Antrenörlük Eğitimi Bölümünde, % 33,2 Spor Yöneticiliği Bölümünde öğrenimini sürdürdüğü görülmektedir.

Tablo 6. Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımları

DEĞİŞKENLER	f	%
1. sınıf	408	55,9
2. sınıf	166	22,7
3. sınıf	131	17,9
4. sınıf	25	3,4
Toplam	730	100,0

Tablo 6 incelendiğinde, ankete katılan öğrencilerin, %55,9'unun 1. sınıf , %22,7'sinin 2. sınıf ,%17,9'unun 3. sınıf, %3,4'ünün 4. sınıf olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Sporla Aktif Olarak Hangi Düzeyde ilgilendiklerine ilişkin görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Amatör Olarak	405	55,5
Profesyonel Olarak	155	21,2
Öğrenci Olarak	92	12,6
Boş Zaman Faaliyeti Olarak	47	6,4
Diğer	25	3,4
Cevapsız	6	,8
Toplam	730	100,0

Tablo 7'ye bakıldığında, öğrencilerin %55,5'i amatör olarak, %21,2'si profesyonel olarak, %12,6'sı öğrenci olarak, %6,4'ü boş zaman faaliyeti olarak, %3,4'ü diğer olarak ilgilendikleri, %0,8'inin ise soruya görüş bildirmediği görülmektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin İlgilendikleri Spor Dallarına Göre Dağılımları

DEĞİŞKENLER	f	%
Futbol	197	27,0
Voleybol	71	9,7
Basketbol	81	11,1
Hentbol	35	4,8
Yüzme	34	4,7
Atletizm	39	5,3
Cimnastik	23	3,2
Tenis	22	3,0
Doğa Sporları	9	1,2
Taekwondo-Judo-Karate-Boks	28	3,8
Güreş	19	2,6
Halk Oyunları	14	1,9
Cevapsız	158	21,6
Toplam	730	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, deneklerin %27'sinin futbol, %11,1'inin basketbol, %9,7'sinin voleybol, %5,3'ünün atletizm, %4,8'inin hentbol, %4,7'sinin yüzme, %3,8'inin taekwondo-judo-karate-boks vb., %3,2'sinin cimnastik, %3,0'ının tenis, %2,6'sının güreş, %1,2'sinin doğa sporları, %1,9'unun halk oyunları spor branşlarıyla ilgilendikleri şeklinde görüş bildirdikleri, %21,6'sının ise bu soruya görüş bildirmediği tespit edilmiştir.

Tablo 9. Deneklerin Beden Eğitim ve Spor Yüksekokuluna Girmek İdealiniz miydi Sorusuna İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Evet	625	85,6
Hayır	104	14,2
Cevapsız	1	,1
Toplam	730	100,0

Tablo 9'dan anlaşılaacağı gibi, deneklerin %85,6'sı beden eğitim ve spor yüksekokuluna girmek ideallerinin olduğu, %14,2'sinin böyle bir ideallerinin olmadığı şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 10. Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokuluna Girmeden Önce Öğrenim Görmek İstedikleri Bölümlere Göre Dağılımları

DEĞİŞKENLER	f	%
Bed. Eğt. Sp. Öğretmenliği Bölümü	340	46,6
Antrenörlük Eğitimi Bölümü	168	23,0
Spor Yöneticiliği Bölümü	107	14,7
Rekreasyon Bölümü	2	,3
Diğer	18	2,4
Cevapsız	95	13,0
Toplam	730	100,0

Tablo 10'u incelediğimizde, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokuluna girmeden önce deneklerin %46,6'sı Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümüne, %23,0'ı Antrenörlük Eğitimi Bölümüne, %14,7'si Spor Yöneticiliği Bölümüne, %0,3'ü Rekreasyon Bölümünde öğrenim görmek istedikleri şeklinde görüş bildirdikleri, %2,4'ünün diğer, %13,0'ının ise görüş bildirmediği tespit edilmiştir.

Tablo 11. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Bölümü Seçme Nedenlerine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Hareketli Zevkli olduğu için	252	34,5
Elit Olmadığım için	40	5,5
Yönlendirme Sonucu	89	12,2
Eleman Yetersizliğine inan.	110	15,1
Boşta Kalmamak için	83	11,4
Diğer	154	21,1
Cevapsız	2	,3
Toplam	730	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, deneklerin öğrenim gördüğü bölümü seçme nedenine ilişkin soruya; %34,5'i hareketli ve zevkli bulduğum için, %15,1'i bu alanda eleman yetersizliğine inandığım için, %12,2'si yönlendirme sonucu, %11,4'ü boşta kalmamak için, %5,5'i herhangi bir spor dalında elit düzeyde olmadığım için, %21,1'i diğer sebeplerden dolayı şeklinde görüş bildirirken, %0,3'ünün görüş bildirmediği tespit edilmiştir.

Tablo 12. Deneklerin Bölüm Sınavlarına Girmeden Önce Öğrenim Gördükleri Bölüm Hakkındaki Bilgilerine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Evet	323	44,2
Hayır	97	13,3
Kısmen	308	42,2
Cevapsız	2	,3
Toplam	730	100,0

Tablo 12'ye bakıldığında, deneklerin bölüm sınavlarına girmeden öğrenim gördükleri bölüm hakkında bilgilerine ilişkin soruya, %44,2'si evet, %42,2'si kısmen, %13,3'ü hayır şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. %0,3'ünün ise görüş bildirmediği görülmektedir.

Tablo 13. Araştırmaya Katılanların Bölüm Sınavlarına Girmeden Önce Bölüm Hakkındaki Bilgilerini Nereden Edindiklerine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
İlgili Bölümden	120	16,4
Arkadaşlarından	210	28,8
Yazılı Dokümanlardan	60	8,2
Beden Eğt. Öğretmeninden	154	21,1
Diğer	83	11,4
Cevapsız	103	14,1
Toplam	730	100,0

Tablo 13'deki verilere göre, %28,8'inin bölüm hakkındaki bilgiyi arkadaşlarından, %21,1'inin beden eğitimi ve spor öğretmeninden, %16,4'ünün ilgili bölümden, %11,4'ünün diğer bir kaynaktan, %8,2'sinin yazılı dokümanlardan edindikleri şeklinde görüş belirttikleri tespit edilmektedir. %14,1'i ise görüş bildirmemiştir.

Tablo 14. Öğrencilerin Okudukları Bölümden Başka Bir Bölüme Geçiş Hakkı Tanındığında Geçmek İstedikleri Bölüme İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Beden Eğitimi ve Öğretmenliği Böl.	381	52,2
Antrenörlük Eğitimi Bölümü	16	2,2
Spor Yöneticiliği Eğitimi Bölümü	16	2,2
Rekreasyon Bölümü	5	,7
Kendi Bölümünden Memnunum	284	38,9
Cevapsız	28	3,8
Toplam	730	100,0

Tablo 14'e bakıldığında ankete katılan öğrencilerin, okudukları bölümden başka bir bölüme geçiş hakkı tanındığında, geçiş yapmak istedikleri bölüme ilişkin soruya, %52,2'sinin Beden Eğitimi ve Öğretmenliği Bölümüne, %38,9'unun kendi bölümünden memnun olduğunu, %2,2'sinin Antrenörlük Eğitimi Bölümüne, %2,2'sinin Spor Yöneticiliği Eğitimi Bölümüne, %0,7'sinin Rekreasyon Bölümüne geçmek istediklerini bildirirken, %3,8'inin ise soruya görüş bildirmediği görülmektedir.

Tablo 15. Öğrencilerin Geçiş Yapmak İstedikleri Bölümü Seçme Sebeplerine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
İstihdam Problemi Olduğu İçin	121	16,6
İlgi Duyduğum İçin	167	22,9
Kendi Bölümümü Sevmediğim İçin	22	3,0
Sınavlarda İlk Tercihim Olduğu İçin	117	16,0
Diğer	138	18,9
Cevapsız	165	22,6
Toplam	730	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde deneklerin, %22,9'unun ilgi duyduğu için, %16,6'sının istihdam problemi olduğu için, %16,0'ının BESYO sınavlarda ilk tercihi olduğu için, %3,0'ının kendi bölümünü sevmediğim için, %18,9'unun diğer bir sebepten dolayı kendi bölümleri haricinde başka bir bölümü tercih etme sebeplerinin olduğu tespit edilmiştir. %22,6'sı ise bu soruya ilişkin görüşlerini belirtmemiştir.

Tablo 16. Deneklerin Şu Anda Okudukları Bölüm Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olup-Olmadıklarına İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Evet	297	40,7
Hayır	105	14,4
Kısmen	328	44,9
Toplam	730	100,0

Tablo 16'ya göre, %40,7'sinin okudukları bölüm hakkında yeterli bilgiye sahip oldukları, %14,4'ünün okudukları bölüm hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları, %44,9'unun ise okudukları bölüm hakkında kısmen yeterli bilgiye sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 17. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlerinin Fiziki Şartlarının (Saha, Tesis, Malzeme vb.) Yeterliliğine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Evet	99	13,6
Hayır	395	54,1
Kısmen	232	31,8
Cevapsız	4	,5
Toplam	730	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerinin fiziki şartlarının yeterliliğine ilişkin soruya, %54,1'i yetersiz, %31,8'i kısmen yeterli, %13,6'sı yeterli şeklinde görüş bildirirken, %0,5'inin bu soruya görüş bildirmediği tespit edilmektedir.

Tablo 18. Deneklerin Okuduğu Bölümlerde Verilen Alan Bilgisi Derslerinin Yeterliliğine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Evet	199	27,3
Hayır	278	38,1
Kısmen	248	34,0
Cevapsız	5	,7
Toplam	730	100,0

Tablo 18'e bakıldığında, deneklerin okudukları bölümlerde verilen alan bilgisi derslerinin yeterliliğine ilişkin olarak; %38,1'inin yetersiz, %34'ünün kısmen yeterli, %27,3'ünün yeterli şeklinde görüş bildirirken, %0,7'sinin soruya görüş bildirmediği görülmektedir.

Tablo 19. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Alanda Yetersiz Gördüklerine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Ders İçeriği Yetersiz	101	13,8
Ders Saati Yetersiz	72	9,9
Eksik Ders Var	95	13,0
İlgisiz Ders Var	147	20,1
Diğer	107	14,7
Cevapsız	208	28,5
Toplam	730	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin öğrenim gördükleri alanda yetersiz gördüklerine ilişkin soruya, %20,1'i ilgisiz ders var, %13,8'i ders içeriği yetersiz, %13,0'ı eksik ders var, % 9,9'u ders saatleri yetersiz olduğu, olduğu, %28,5'i diğer, şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. % 28,5'i ise bu soruya görüş bildirmemiştir.

Tablo 20. Deneklerin Öğrenim Gördükleri Bölüm İçin Yabancı Dil Eğitimi Gerekli midir sorusuna İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Evet	648	88,8
Hayır	39	5,3
Kısmen	43	5,9
Toplam	730	100,0

Tablo 20'ye bakıldığında, deneklerin öğrenim gördükleri bölüm için yabancı dil eğitimi gerekli midir sorusuna ilişkin olarak, %88,8 evet, %5,9 kısmen %5,3 hayır şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 21. Öğrencilerin Okudukları Bölümün Günümüz Türkiye'si İçin Gerekliliğine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Evet	642	87,9
Hayır	40	5,5
Kısmen	48	6,6
Toplam	730	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin %87,9'u bölümlerinin Türkiye için gerekli olduğunu, %6,6'sının kısmen gerekli olduğunu, %5,5'i ise gerekli olmadığı şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 22. Mevcut Spor Teşkilatları Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olup-Olmadıklarına İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Evet	168	23,0
Hayır	196	26,8
Kısmen	366	50,1
Toplam	730	100,0

Tablo 22'ye bakıldığında ankete katılanların, mevcut spor teşkilatları hakkında yeterli bilgiye sahip olup-olmadıklarına ilişkin soruya %50,1'inin kısmen, %26,8'inin hayır, %23,0'ının ise evet şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 23. Spor Teşkilatlarının Eleman İhtiyaçlarını Kendi Bölümünüz Mezunlarınızdan Tercih Edilmeli midir Sorusuna İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Evet	701	96
Hayır	14	1,9
Kısmen	15	2,1
Toplam	730	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde ankete katılan öğrencilerin spor teşkilatlarının eleman ihtiyaçlarını kendi bölümünüz mezunlarınızdan tercih edilmeli midir sorusuna ilişkin olarak, %96,0'ı evet,%2,1'i kısmen, %1,9'u ise hayır şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 24. Öğrencilerin Mezun Olup Kendi Alanlarına Yönelik Çalışmaya Başladıklarında, Spor Teşkilatlarında ve Spor Kulüplerinde Çalışanlardan Daha İyi Performans Göstereceğinize İnanıyor musunuz Sorusuna İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Evet	643	88,1
Hayır	12	1,6
Kısmen	75	10,3
Toplam	730	100,0

Tablo 24'e göre, öğrencilerin mezun olup kendi alanlarına yönelik çalışmaya başladığında, spor teşkilatlarında ve spor kulüplerinde çalışanlardan daha iyi performans göstereceklerine inanıyor musunuz sorusuna, %88,1'i evet, %10,3'ü kısmen, %1,6'sı hayır şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 25. Ankete Katılan Öğrencilerin Mezun Olduklarında Kendi Bölümleriyle İlgili Hangi Kurumda Çalışmak İstediklerine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Spor Kulüplerinde	243	33,3
Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünde	224	30,7
Kamu Kuruluşlarında	62	8,5
Özel Spor İşletmelerinde	177	24,2
Diğer	24	3,3
Toplam	730	100,0

Tablo 25'ten de anlaşılacağı gibi, ankete katılan öğrenciler mezun olduklarında kendi bölümleriyle ilgili olarak, %33,3'ünün spor kulüplerinde, %30,7'sinin gençlik ve spor genel müdürlüğünde, %24,2'sinin özel spor işletmelerinde, %8,5'inin kamu kuruluşlarında, %3,3'ünün ise diğer kurumlarda görev yapmak istedikleri şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 26. Araştırmaya Katılanları Okudukları Bölümden Beklentilerine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Akademik Kariyer Yapmak	183	25,1
Alanında En İyisi Olmak	381	52,2
Sadece Yüksekokul Mezunu Olmak	30	4,1
Beden Eğitim ve Spor Öğretmeni Ol.	115	15,8
Diğer	21	2,9
Toplam	730	100,0

Tablo 26'ya bakıldığında, öğrencilerin okudukları bölümden beklentilerine ilişkin olarak, %52,2'sinin kendi alanında en iyisi olmak istedikleri, %25,1'inin akademik kariyer yapmak istedikleri, %15,8'inin beden eğitim ve spor öğretmeni olmak istedikleri, %4,1'inin sadece yüksekokul mezunu olmak istedikleri, %2,9'unun ise diğer beklentilerinin olduğu görülmektedir.

Tablo 27. Öğrencilerin Yaşadıkları Toplumun Okudukları Bölüm Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olup-Olmadığı Hakkındaki Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Evet	26	3,6
Hayır	583	79,9
Kısmen	121	16,6
Toplam	730	100,0

Yukarıdaki tabloya göre, öğrencilerin yaşadıkları toplumun okudukları bölüm hakkında yeterli bilgiye sahip olup-olmadıklarına ilişkin soruya, %79,9'u hayır, %16,6'sı kısmen, %3,6'sı evet, şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 28. Öğrencilerin Yaşadıkları Toplumun Bölüm Hakkındaki Bilgisinin Az Olmasının Sebeplerine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Kitle İletişim Araçları ile iletilmemesi	71	9,7
Devletin Sp.Politikalarını Uygulayama	273	37,4
Sporun Bilimsel olarak	329	45,1
Diğer	23	3,2
Cevapsız	34	4,7
Toplam	730	100,0

Öğrenciler yaşadıkları toplumun bölüm hakkındaki bilgisinin az olmasının sebeplerini yukarıdaki tabloya göre, %45,1'i sporun bilimsel olarak yeterince toplumda yer almamasına, %37,4'ü devletin spor politikalarını yeterince uygulayamamasına, %9,7'si kitle iletişim araçları ile iletilmemesine, %3,2'si diğer sebeplere bağladıkları tespit edilmiştir. %4,7'si ise soruya ilişkin görüş bildirmediikleri tespit edilmiştir.

Tablo 29. Öğrencilerin Bölümlerinden Mezun Olduklarında İstihdam Problemi Yaşayacağını Düşünerek Alternatif Olarak (Farklı Alanlarda) Çalışmalar Yapıyor musunuz Sorusuna İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKENLER	f	%
Evet	377	51,6
Hayır	170	23,3
Kısmen	183	25,1
Toplam	730	100,0

Tablo 29'u incelediğimizde öğrencilerin bölümlerinden mezun olduklarında istihdam problemi yaşayacağını düşünerek alternatif olarak çalışmalar yapıyor musunuz sorusuna, %51,6'sı evet , %25,1'i kısmen, %23,3'ü ise hayır şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin, %30,7'si Gazi Üniversitesi, %21,8'i Marmara Üniversitesi, %13,4'ü Kocaeli Üniversitesi, %7,7'si Celal Bayar Üniversitesi, %6,3'ü Dicle Üniversitesi, %5,5'i ise Kırıkkale Üniversitesi, %4,4'ü Abant İzzet Baysal Üniversitesi, %4,1'i İstanbul Üniversitesi, %3,4'ü Cumhuriyet Üniversitesi, %2,7'si Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Yüksekokulundan olduğu tespit edilmiştir.

Anket kapsamına alınan öğrencilerin %68,9'u erkek, %31,1'i bayan, %55,9'unun 1. sınıf, %22,7'sinin 2. sınıf, %17,9'unun 3. sınıf, %3,4'ünün 4. sınıf olduğu tespit edilmiştir. Yaş ortalamalarına bakıldığında büyük bir çoğunluğunun (%56,4) 20-22 yaş gurubunda olduğu ve diğerlerinin, %19,9'unun 23-25 yaş, %19,7'sinin 17-19 yaş, %4,0'ının 26 yaş ve üzeri gurubunda olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuca göre büyük çoğunluğun birinci ve ikinci sınıf olduğu halde yaş ortalamalarının yüksek çıkması öğrencilerin liseyi bitirdikten sonra üniversiteye geç yerleştikleri söylenilebilir.

Ankete katılan öğrencilerin ailelerinin ortalama gelir düzeylerine ilişkin cevaplarına bakıldığında, %13,8'inin düşük, %83,8'inin orta, %2,3'ünün ise yüksek gelir düzeyine sahip oldukları görülmüştür. Bu noktadan hareketle öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun Türkiye'nin sosyo-ekonomik durumuna uygun olarak orta gelir düzeyine sahip ailelere mensup oldukları söylenilebilir. Kılınç ve Gökdemir'in⁽²³⁾ birlikte yapmış olduğu çalışmada da beden eğitimi ve spor bölümüne hazırlanan öğrencilerin sosyo-ekonomik yapılarının büyük bir bölümünün orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Deneklerin sporla aktif olarak hangi düzeyde ilgilendiklerine ilişkin görüşlerine bakıldığında, %55,5 amatör olarak, %21,2 profesyonel olarak, %12,6 öğrenci olarak, %6,4 boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla, %3,4 diğer şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Yine deneklerin aktif olarak hangi spor dalı ile ilgilendiklerine ilişkin soruya bakıldığında, %27,0'ının futbol, %9,7'sinin voleybol, %11,1'inin basketbol, %4,8'inin hentbol, %4,7'sinin yüzme, %5,3'ünün atletizm, %3,2'sinin cimnastik, %3,0'ının tenis, %1,2'sinin doğa sporları, %3,8'inin taekwondo-judo-karate-boks vb., %2,6'sının güreş, %1,9'unun halk oyunları şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuca göre öğrencilerin çoğunlukla (%54,5) takım sporlarını seçtiği ve özellikle yığılmanın futbolda olduğu görülmektedir. Futbolu seçmelerinin futbolun daha geniş kitleler tarafından kabul görmesinin neden olduğu söylenilebilir. Sunay ve Arkadaşlarının⁽³⁹⁾ Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde yapmış oldukları araştırmada, katılımcı öğrencilerin çoğunluğunun (%66,9) takım sporları ile uğraştıkları tespit edilmiştir. Yapmış olduğumuz araştırma ile Sunay ve Arkadaşlarının yapmış olduğu araştırma arasında paralellik olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin Beden Eğitim ve Spor Yüksekokuluna girme ideallerine ilişkin olarak büyük bir çoğunluğunun (%85,6) Beden Eğitim ve Spor Yüksekokuluna girmen idealleri olduğu, girdikleri taktirde ise idealleri olan bölüme ilişkin olarak, %46,6 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümüne, %23,0 Antrenörlük Eğitimi Bölümüne, %14,7 Spor Yöneticiliği Bölümüne, %0,3 Rekreasyon Bölümünde öğrenim görmek istedikleri, %2,4 diğer

şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuca göre öğrencilerin çoğunluğunun Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümüne girme idealleri olduğu söylenilebilir. Kılınç ve Gökdemir'in⁽²³⁾ birlikte yapmış olduğu çalışma bulguları ile bu çalışma bulguları arasında paralellik görülmektedir. Kılınç ve Gökdemir'in⁽³⁹⁾ çalışmasında Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne hazırlanan öğrencilerin büyük çoğunluğunun amaçlarının, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni olmak istedikleri şeklinde olduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca Saracaloğlu ile Varol⁽⁴⁷⁾ tarafından yapılan araştırma bulgularıyla, yapmış olduğumuz araştırma bulguları arasında da paralellikler görülmektedir. Buna karşın elde ettiğimiz verilere göre öğrencilerin %66,8'inin Antrenörlük Eğitimi Bölümü, % 33,2'sinin Spor Yöneticiliği Bölümünde öğrenim gördükleri tespit edilmektedir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin idealleri olan bölüme giremedikleri söylenilebilir.

Deneklerin öğrenim gördüğü bölümü seçme nedenine ilişkin soruya, %34,5'i hareketli ve zevkli bulduğum için, %5,5'i herhangi bir spor dalında elit düzeyde olmadığım için, %12,2'si yönlendirme sonucu, %15,1'i bu alanda eleman yetersizliğine inandığım için, % 11,4'ü boşta kalmamak için, %21,1'i diğer şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Deneklerin büyük bir çoğunluğunun öğrenim gördükleri bölümü isteyerek, geriye kalanların ise başkalarının yönlendirmesi ve boşta kalmak kaygısıyla seçtikleri söylenilebilir.

Öğrencilerin bölüm sınavlarına girmeden önce öğrenim gördükleri bölüm hakkında bilgi sahibi olup olmadıklarına ilişkin görüşlerinin, %44,2 evet, %13,3 hayır, %42,2 kısmen şeklinde, evet ve kısmen diyenlerin bilgiyi nereden edindiklerine ilişkin olarak ise, % 28,8'inin arkadaşlarından, %21,1'inin beden eğitimi ve spor öğretmeninden, %16,4'ünün ilgili bölümden, %11,4'ünün diğer,

%8,2'sinin yazılı dokümanlardan edindikleri tespit edilmiştir. Bu noktadan hareketle öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun öğrenim gördükleri bölüm hakkında bir bilgiye sahip oldukları ancak bu bilginin genellikle çevreden edinildiği, doğru kaynaklardan edinilmediği sonucuna varılabilir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin okudukları bölümden başka bir bölüme geçiş hakkı tanındığında geçmek istedikleri bölüme ilişkin soruya, %52,2'sinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümüne, %38,9'unun kendi bölümünden memnun olduğu, %2,2'sinin Antrenörlük Eğitimi Bölümüne, %2,2'sinin Spor Yöneticiliği Eğitimi Bölümüne, %0,7'sinin Rekreasyon Bölümüne geçmek istedikleri şeklinde görüş bildirdikleri, öğrencilerin geçiş yapmak istedikleri bölümü seçme sebeplerine ilişkin olarak ise, %22,9'unun ilgi duyduğu için, %16,6'sının istihdam problemi olduğu için, %16,0'ının BESYO sınavlarında ilk tercihi olduğu için, %18,9'unun diğer bir sebepten dolayı geçiş yapmak istedikleri şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Buna göre büyük bir çoğunluğun Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümüne geçiş yapmak istemelerinin sebebi olarak, idealleri olan bu bölümde okuyamamaları veya Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünden mezun olanların, Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük Eğitimi Bölümünden mezunlara göre daha az istihdam sorunları olduğundan dolayı geçiş yapmak istedikleri söylenilebilir. Kasap'ın⁽²²⁾ Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerine 1991 ve 1994 yılları arasında yapmış olduğu çalışmada da, Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümlerinde öğrenim gören öğrencilere başka bölüme geçiş hakkı tanındığında çoğunluğunun Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliğini tercih ettiği ve kendi bölümlerini tercih edenlerin % 9,0 ile Antrenörlük Eğitimi, %6,0 ile Spor Yöneticiliği Bölümü şeklinde olduğu görülmüştür. Ve yine Saracaloğlu ile Varol⁽⁴⁷⁾

tarafından yapılan araştırmada da öğrenciler nispeten iş garantisi sebebiyle öğretmenlik mesleğini seçtikleri görülmüştür. Bu sonuçlar çalışmalar arasında paralellikler olduğunu göstermektedir.

Deneklerin şuanda okudukları bölüm hakkında yeterli bilgiye sahip olup-olmadıklarına ilişkin görüşlerine bakıldığında, %44,9'unun okudukları bölüm hakkında kısmen yeterli bilgiye sahip oldukları, %40,7'sinin okudukları bölüm hakkında yeterli bilgiye sahip oldukları, %14,4'ünün okudukları bölüm hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuca göre büyük bir çoğunluğun bölümleri hakkında yeterli bilgiye sahipken, diğer öğrencilerin bilgi sahibi olmamaları bu bölümü isteyerek seçmedikleri veya sadece yüksekokul mezunu olmak için seçtikleri şeklinde söylenilebilir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerinin fiziki şartlarının yeterliliğine ilişkin , %54,1'inin yetersiz olduğu %31,8'inin kısmen yeterli olduğu %13,6'sının yeterli olduğu şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuca göre genel olarak Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının fiziki şartlarının yetersiz olduğu ve başarıyı etkileyeceği söylenilebilir. Büyük bir sorun olan fiziki şartlar konusunda ilk önce mevcut elde bulunan kaynakların tam kapasiteyle kullanımına gidilmeli ve üniversitelerin gerekli fiziki şartlarını yerine getirene kadar illerdeki Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne ait spor tesislerinden faydalanmalarına imkan tanınmalıdır.

Deneklerin okuduğu bölümlerde verilen alan bilgisi derslerinin yeterliliğine ilişkin cevaplarına bakıldığında, %38,1'inin hayır, %34'ünün kısmen, %27,3'ünün ise evet şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Buna karşın "Alan Bilgisi Dersleri Yeterlimidir?" sorusuna hayır ve kısmen şeklinde görüş bildiren

öğrencilerin buna sebep olarak, %20,1'inin gereksiz dersler olduğu, %13,8'inin bölümlerinde verilen alan bilgisi derslerinin içeriğinin yetersiz olduğu, %13,0'ının eksik ders olduğu, %9,9'unun ders saatlerinin yetersiz olduğu, %14,7'sinin ise başka sebeplerden dolayı yetersiz, gördükleri görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu noktadan hareketle verilen alan bilgisi derslerinin yetersizliğinin sebebi olarak, olması gereken dersler yerine, ilgisiz derslerin olduğu ve buna karşın ders içeriklerinin de yetersiz olduğu söylenilebilir. Ancak bölümlerin müfredat programlarının uzman kişilerce incelenerek gerçekten yetersiz olduğu tespit edilirse, daha iyi spor eğitimsi yetiştirme çabaları içerisinde düzeltilmesine gidilmelidir.

Günümüzde yabancı dilin önemi çok iyi anlaşılmıştır. Çağın getirdikleriyle birlikte yabancı dil, artık ihtiyaçtan öte zorunluluktur. Sporun evrenselliği ve toplumları birleştirici özelliği nedeni ile yabancı dil kesinlikle gereklidir. Ayrıca, sporun bilimselliği, yabancı kaynaklara ulaşmak ve Türk sporunun gelişmesi açısından bakıldığında gereklilik daha iyi anlaşılmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilere de öğrenim gördükleri bölüm için "Yabancı Dil Eğitimi Gerekli midir" sorusuna ilişkin olarak, büyük bir çoğunluğunun %88,8 evet şeklinde görüş bildirerek yabancı dilin gerekliliğine inandıkları tespit edilmiştir.

Günümüz toplumlarında her alanda olduğu gibi spor alanında da çok iyi eğitilmiş nitelikli elemana ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyaç Türkiye içinde gerekli ve kaçınılmazdır. Artık günümüz modern toplumları sporu tartışmak yerine ondan en iyi şekilde faydalanmaya çalışmaktadır. Bu nedenle de akla gelen ilk konu spor alanında nitelikli elemana duyulan ihtiyaç olmaktadır. Türkiye'de üniversiteler bu ihtiyacı büyük ölçüde karşılamaktadır. Araştırmaya kapsamına

alınan öğrencilerinde, okudukları bölümün “Günümüz Türkiye’si için gerekli midir?” sorusuna ilişkin olarak, %87,9 evet şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuca göre öğrencilerin iyi eğitilmiş elemana duyulan ihtiyacın bilincin de olduğu söylenilebilir.

Ankete katılanların “Mevcut spor teşkilatları hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz?” sorusuna ilişkin olarak, %50,1 kısmen, %26,8 hayır, %23,0 evet, şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Kısmen ve hayır görüşlerinin çok olması öğrencilerin mevcut spor teşkilatları hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını göstermektedir. Bunun sebebinin araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun birinci ve ikinci sınıf olmasından kaynaklandığı söylenilebilir. Buna karşın öğrencilerin spor teşkilatlarına eleman alınırken okudukları bölüm mezunlarının tercih edilmesine ilişkin olarak çoğunluğunun (%96,0) evet şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre, öğrencilerin öğrenim gördükleri alandan mezun olduklarında, tüm spor teşkilatlarında çalışabilecek düzeyde yetişeceklerine inandıkları söylenilebilir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %88,1’i kendi alanında çalışmaya başladığında spor teşkilatlarında ve spor kulüplerinde çalışanlardan daha iyi performans göstereceklerine inandıkları şeklinde görüş belirttikleri tespit edilmiştir. Bu sonuca göre spor teşkilatlarında spor eğitimi almış kişilerin istihdam edilmesinin başarıyı arttıracığı söylenilebilir. Ayrıca Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri dört yıl sonunda mezun olduklarında I. Kademe antrenörlük diploması verilmektedir. Buna karşın dört haftalık kurslardan mezun olanlara da antrenörlük

diploması verilmektedir. Bu sonuca göre, Antrenörlük Eğitimi Bölümü mezunlarına haksızlık edildiği söylenilebilir.

Ankete katılan öğrenciler mezun olduklarında kendi bölümleriyle ilgili hangi kurumda çalışmak istediklerine ilişkin olarak, %33,3'ünün spor kulüplerinde, %30,7'sinin Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünde, %24,2'sinin özel spor işletmelerinde, %8,5'inin kamu kuruluşlarında, %3,3'ünün ise diğer şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuca göre öğrenciler Türk sporunun gelişmesi için toplumda sporun yaygınlaşması ve uluslararası organizasyonlarda Türk sporunun başarısı için önem arz eden bu teşkilatlarda çalışmak istemelerinin sebebi, öğrencilerin sporun her düzeyinde ve her kademesinde kendilerine güvendikleri, bu alanda yeterli bilgiye ve eğitime sahip oldukları söylenilebilir.

Öğrencilerin okudukları bölümlerden beklentilerine ilişkin olarak, %52,2'sinin kendi alanında en iyisi olmak ve %25,1'inin akademik kariyer yapmak istedikleri şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu nedenle öğrencilerin kendi alanlarının en iyisi olmak ve sporun bilimsel boyutunda da söz sahibi olmak istedikleri söylenilebilir.

Günümüzde, tüm dünya ülkelerinin spora, sporun her kademesine, yönetim ve organizasyonuna, büyük önem verdiği ve uluslar arası spor organizasyonlarında başarılı olup ön sıralarda yer almak için çabaladığı görülmektedir. Başarılı olan ülkelere bakıldığında ise sporun bu toplumların yaşam biçimlerinin vazgeçilmez bir parçası olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilere yaşadığınız toplum, "Okuduğunuz bölüm hakkında yeterli bilgiye sahip midir?" sorusuna ilişkin olarak, %79,9 hayır şeklinde görüş bildirdiği

ve bunun gerekçesi olarak ise, %45,1'i sporun bilimsel olarak yeterince toplumda yer almamasına, %37,4'ü devletin spor politikalarını yeterince uygulayamamasına, %9,7'si kitle iletişim araçları ile iletilmemesine, %3,2'sinin ise diğer sebeplerden kaynaklandığı şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuca göre, devletin spor politikalarını yeterince uygulayamaması, kitle iletişim araçlarının sporun teknik yönündense, sporun görsel yönüyle ilgilendiği toplumunda bu sebepten dolayı yeterli bilgiye sahip olmadığı, sporda başarının sporun her kademesinde iyi eğitimden geçmiş, nitelikli elemanların yetişmesiyle olacağının ve sporunda bir bilim olduğunun farkında olmadıkları söylenilebilir. Devlet, spor politikalarını gözden geçirmeli ve beş yıllık kalkınma planlarında belirtildiği şekliyle sadece kağıt üzerinde bırakmayıp, biran önce uygulamaya geçirilmesini sağlamalıdır. Kitle iletişim araçlarınınsa üzerine düşen görevleri tarafsızca yerine getirmesi gereklidir.

Anket kapsamına alınan öğrencilerin "Mezun olduğunuzda istihdam problemi yaşayacağınızı düşünerek alternatif çalışmalar yapıyor musunuz?" sorusuna, %51,6'sının evet, %25,1'inin kısmen, %23,3'ünün hayır şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Buna göre çoğunluğun alternatif çalışmalarda bulunuyor olması istihdam probleminin bir çok alanda olduğu gibi bu alanda da büyük bir sorun olduğu ve öğrencilerin gelecek kaygısı duyarak kendi alanlarının dışında farklı alanlarla da uğraşmalarına sebep olduğu söylenilebilir.

Sonuç olarak; Eğitim sporun en önemli parçalarından birisidir. Spor bu boyutunda ele alınıp incelenmeli ve değerlendirilmelidir. Spor eğitimi veren kurum ve kuruluşlar arasında koordineli bir şekilde çalışma sağlanmalı alınacak kararlarda işbirliğine gidilmelidir.

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarından mezun olan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği adaylarını Milli Eğitim Bakanlığı istihdam etmektedir. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları Spor Yöneticiliği Bölümü ve Antrenörlük Eğitimi Bölümü mezunlarının ise Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünde istihdamı sağlanmalıdır. 657 sayılı devlet memurları kanunu ile 3289 sayılı yasada değişikliğe gidilerek Antrenörlük Eğitimi Bölümü ve Spor Yöneticiliği Bölümü mezunlarının istihdamı sağlanmalıdır.

Öğrencilerin bildirdikleri görüşlere göre, öğrenim gördükleri alanda eksik derslerin olduğu tespit edilmektedir. Bu da incelenmesi gereken ayrı bir araştırma konusu olabilir.

Fiziki şartlar konusunda Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri ve Yüksekokullarının sıkıntı büyüktür. Bu konuda öncelikle mevcut elimizde bulunan kaynakların tam kapasiteyle kullanılmasına çözüm bulunmalıdır. Üniversiteler gerekli fiziki şartlarını yerine getirene kadar illerdeki Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne ait spor tesislerinden faydalanmalarına imkan tanınmalıdır.

Devlet, spor politikalarını gözden geçirmeli ve sadece kağıt üzerinde bırakmayıp biran önce hayata dönüştürmelidir. Yerel yönetimlerle işbirliğine gidilerek oyun alanları rekreasyon merkezleri ve herkes için spor alanları tesis edilmeli ve bu tür projeler desteklenmeli, sporun toplumda yaygınlaştırılmasına önem verilmelidir.

ÖZET

Araştırmanın amacı Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümlerinde okuyan öğrencilerin bu bölümü seçme nedenlerinin ve beklentilerinin belirlenmesidir.

Çalışmaya, Türkiye’deki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümlerinde okuyan 730 öğrenci katılmıştır.

Öğrencilerin bölümü seçme nedenlerini ve beklentilerini tespit etmeye yönelik bir anket uygulanmıştır. Anket konu alanı uzmanların görüş ve önerileri dikkate alınarak hazırlanmış, anket sonuçlarının değerlendirilmesinde SPSS istatistik paket programı kullanılmıştır. Değerlendirme sırasında araştırma verilerinin frekans ve yüzdeleri alınmıştır.

Araştırmaya sonucuna göre, öğrencilerin aile gelirlerinin orta düzeyde olduğu, çoğunluğunun idealleri ve istihdam sebebi ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümüne geçiş yapmak istedikleri, bölümlerinin fiziki şartlarının yetersiz olduğu, müfredat sorunu olduğu, tüm spor teşkilatların da görev yapmak istedikleri, toplumun sporun eğitim yönüyle ilgilenmediği, istihdam probleminden dolayı alternatif çalışmalar yaptıkları tespit edilmiştir.

SUMMARY

The purpose of this study was to determine causes of preference and expectation from their departments of students study trainer education and sports management departments of school of physical education and sport in Turkey.

Totally 730 student participated in this study from department of trainer education and sports management of different school of physical education.

A questionnaire was given to subject to determine causes of preference and expectation from this programs. This questionnaire was prepared according to the ideas and suggestions of experienced persons in this subject statistical analysis that included percentage and frequency of results were made by SPSS statistical program.

According to the results of this study, economical levels of subject were determined as medium level. Results also indicated that the most of the subject want to change their department as department of physical education and sports teaching, because of anxiety in employment. Subject also declare that problems in curriculum, they wanted to participate in sport organizations, society does not care of sport education and they look for alternative occupations because of employment problems in their fields.

KAYNAKÇA

1. AÇIKADA, C., ERGEN, E.; Bilim ve Spor, Büro-Tek Ofset Matbaacılık, Ankara, 1990.
2. AÇIKADA, C.; "Beden Eğitiminden Spor Eğitime", Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu 16-18 Aralık 1993, S: 64,65,66,68, Manisa, 1993.
3. ADALI, S., İMAMOĞLU, A.F., EKENCİ, G.; "Yüksek Öğretim Kurumlarındaki Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinin Öğretim Programları Üzerine Bir Araştırma", Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fak. Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 4, S: 231,232, Ankara, 1992.
4. BAĞIRGAN, T.; "Okul Sporları İçin Kuramsal Bir Çerçeve Yetişek (Müfredat) Tasarımı", I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu 17-21 Aralık 1991, Milli Eğitim Basımevi, S:158, İzmir, 1991.
5. BİLGE, N.; Türkiye'de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi, Kültür Bakanlığı Yayınları: 1095, Ofset Repromat Matbaası, 1. Baskı, Ankara, 1989.
6. ÇAMLIYER, H.; "Spor Eğitimi", I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu 17-21 Aralık 1991, Milli Eğitim Basımevi, S: 389, İzmir, 1991.
7. DEMİRCİ, N.; Sporda Yönetim, Teşkilatlanma ve Organizasyonlar, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü, Yayın No: 35, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1986.
8. DPT., T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, "Beden Eğitimi, Spor ve İstanbul Olimpiyatları" Özel İhtisas Komisyon Raporu, Yayın No: 2513-ÖİK: 530, S: 37,38, Ankara, 2000.

9. ERKAL, M.; Sosyolojik Açıdan Spor, Filiz Kitapevi, İstanbul, 1981.
10. ERTÜRK, S.; Eğitimde Program Geliştirme, Yelkentepe Yayınları, Ankara, 1975.
11. FİŞEK, K.; Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Dünyada Türkiye'de Spor Yönetimi, Bağırhan Yayın evi, 2.Bası, Ankara, 1998.
12. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 1999-2000 Genel Kataloğu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü ve Spor Yöneticiliği Bölümü Lisans Ders Programı, Ankara.
13. GÜLERMAN, A.; Sporda Eğitim e Öğretim, G.S.G.M Yayını Spor Şurası Bildirileri 8-11 Mayıs 1990, S: 71, Ankara, 1990.
14. GÜNIŞIK, E.; "Eğitim, Beden Eğitimi, Spor Bütünlüğü İçinde Mesleki Formasyon", I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu 17-21 Aralık 1991, Milli Eğitim Basımevi, S: 103, İzmir, 1991.
15. GÜVEN, Ö.; "Türkiye'de Cumhuriyet Döneminde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Okulların Eğitimci Hazırlayıcı Çalışmalar", Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 2, S: 76, Ankara.1996.
16. İMAMOĞLU, A.F.; "Beden Eğitimi Öğretmenin Sorumlulukları", Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fak. Dergisi, Cilt: 7, Sayı: 1, S: 95, Ankara, 1991.
17. İMAMOĞLU, A.F.; "Beden Eğitimi ve Sporun Genel Eğitim İçindeki Yeri", Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fak. Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 2, Ankara, 1992.

18. İMAMOĞLU, A.F.; "Üniversitelerde Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerine Bir Bakış", Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fak. Dergisi, Cilt: 7, Sayı: 2, S: 219, Ankara, 1991.
19. KARAKÜÇÜK, S.; Beden Eğitimi Öğretmeninin Eğitimi, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fak. Yayın No: 19, S: 45,46,47,48, Ankara, 1989.
20. KARAKÜÇÜK, S.; "Türkiye'de Spor Yöneticilerin Eğitimi", Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fak. Dergisi, Cilt: 4, Sayı: 1, Ankara, 1988.
21. KAYA, Y.K.; Eğitim Yönetimi Kuram ve Türkiye'deki Uygulama, Bilim Yayınları, 3. Basım, Ankara, 1986.
22. KASAP, H.; "Beden Eğitim ve Spor Yüksek Öğreniminde Mesleki Tercihlerin İncelenmesi ve Sonuçları", Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu 16-18 Aralık 1993, S: 485, Manisa, 1993.
23. KILINÇ, F., GÖKDEMİR, K.; "DPÜ Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Sınavlarına Katılan Adayların Sosyo-Ekonomik Yapılarının İncelenmesi", Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi I. Kongresi (Psiko-Sosyal Alanlar Spor Yönetim Bilimleri), S: 82, 26-27 Mayıs 2000, Ankara.
24. Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Antrenörlük Eğitimi Bölümü Lisans Öğretim Programı, Çoğaltma, İstanbul.
25. Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği Bölümü Lisans Öğretim Programı, Çoğaltma, İstanbul.
26. MENGÜTAY, S.; "Okul Öncesi Öğretim Kurumlarında Spor ve Hareket Eğitiminin Önemi ve Ülkemizdeki Durumu", Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu 16-18 Aralık 1993, S: 187, Manisa, 1993

27. Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlik Yetiştirme ve Eğitim Genel Müdürlüğü, 22. 08. 1996 Tarih ve 3608 Sayılı Yazılarına Ekli Taslak Programı, "Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim Programı Taslağı", S: 1, Temmuz 1996, Ankara.
28. ORHUN, A.; "Okul Beden Eğitimi Sporunda Yeni Didaktik Yaklaşımlar", Spor Bilimleri I. Ulusal Sempozyumu Bildirileri, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 1990.
29. ORHUN, A.; "Beden Eğitimi Dersinden Okul Spor Dersine", I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu 17-21 Aralık 1991, Milli Eğitim Basımevi, S: 62, İzmir, 1991.
30. OZANKAYA, Ö.; "Üniversite- Toplum İlişkileri Üzerine", Yüksek Öğretimde Sorunlar ve Çözümler, Cem Yayınevi, S:37, İstanbul, 1990.
31. ÖZTÜRK, F.; Toplumsal Boyutlarıyla Spor, Bağırhan Yayın Evi, Ankara, 1998.
32. ÖZYİĞİT, C.; "Hareket", I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu 17-21 Aralık 1991, Milli Eğitim Basımevi, S:78, İzmir, 1991.
33. PEHLİVAN, Z.; "Üniversiteye Yeni Kayıt Yaptıran Öğrencilerin Spor Eğilimi Üzerine Bir Araştırma", Spor Bilimleri II. Ulusal Kongresi Bildirileri 20-22 Kasım 1992, Spor Bilimleri Ve Teknolojisi Yüksekokulu Yayını No: 2, S: 99, Hacettepe-Ankara, 1992.
34. RESMÎ GAZETE ; Gençlik ve Spor Akademileri Kuruluş Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, Resmi Gazete, No: 17231, S: 14, 25 Ocak 1981. Ankara.
35. RESMÎ GAZETE ; T.C. Resmi Gazete, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Antrenör Eğitim Yönetmeliği, Resmi Gazete, Sayı: 22048, S: 4, 11 Eylül 1994, Ankara.

36. SEVİM, Y.; "Türkiye'de Antrenör Eğitiminin Yapısı ve Temel İlkeleri", Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt: III, Sayı: 1, S: 1, Ankara, 1998.
37. SÖNMEZ, V.; Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı, Şafak Matbaacılık, Ankara, 1991.
38. SPOR ŞURASI ; T.C. Başbakanlık G.S.G.M. Spor Şurası 8-11 Mayıs 1990, Gökçe Ofset, S: 105, 107-111, 112, Ankara, 1990.
39. SUNAY, H., BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., MÜNÜROĞLU, S., GÜNDÜZ, N.; "Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlik Programlarının Fiziksel Aktiviteye Güdülemeye Etkisi", Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi I. Kongresi Bildirileri, Sim Matbaacılık, Cilt: 2, S: 345, 26-27 Mayıs 2000, Ankara.
40. SUNAY, H.; "Spor Eğitimi Alt Yapısında Beden Eğitimi Öğretmeni ve Antrenörün Önemi", Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt: III, Sayı: 2, S: 46, Ankara, 1998.
41. SUNAY, H.; Spor Yöneticilerinin Yetiştirilmesi, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt: III, Sayı: I, Ankara, 1998.
42. TAMER, K.; "Beden Eğitimi ve Spor Eğitmcilerin Yetiştirilmesi", I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu 17-21 Aralık 1991, Milli Eğitim Basımevi, S: 397, İzmir, 1991.
43. Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, T.C. Devlet Teşkilatı Rehberi, T.O.D.A.İ.E. Basımevi, S: 241, Ankara, 1976.
44. T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayını, "Sporda 10 Yıl (1985-1994)", G.S.G.M. Yayın No: 138, S: 25, Ankara.

45. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Seçkin Yayın Evi, Ankara, 1998.
46. ÜÇİŞİK, H.F.; Sporda Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Ötüken Neşriyat A.Ş., Özener Matbaası, İstanbul, 1999.
47. VAROL, R., SARACALOĞLU, A.S.; "Beden Eğitimi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğini Seçme Nedenleri", I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu 17-21 Aralık 1991, Milli Eğitim Basımevi, S: 313,324, İzmir, 1991.
48. YETİM, A.A.; "Başarılı Bir Spor Yöneticisinin Özellikleri", Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fak. Dergisi, Cilt: 7, Sayı: 1, S: 12, Ankara, 1991.
49. YAKA, A.; "Eğitimde Bütünlük Kavramı Açısından Okullarda Beden Eğitiminin Yeri ve Önemi", I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu 17-21 Aralık 1991, Milli Eğitim Basımevi, S: 75, İzmir, 1991.

EKLER

ANKET

Bu anketin amacı; "Türkiye'de Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümlerinde Okuyan Öğrencilerin Bu Bölümü Seçme Nedenleri ve Beklentileri" konulu Yüksek Lisans Tezi için bilimsel bilgi toplamaktır.

Araştırmanın amacına ulaşması, vereceğiniz samimi ve güvenilir cevaplara bağlı olacaktır. Vereceğiniz cevaplar bilimsel amaçlar çerçevesinde değerlendirilecektir. Anket formu, kesinlikle kişisel değerlendirme amacı taşımadığı için **İsim yazmanıza gerek yoktur.**

Sorular seçenekli olarak hazırlanmıştır. Sorulara cevap verirken size uygun olan **sadece bir seçeneğe (X) işaretini** koyarak cevaplandırınız.

Anketi cevaplarken gereken özeni göstermenizi diler, hazırlayacağım Yüksek Lisans Tezine bulunacağınız olumlu katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Murat TURGUT
G.Ü. Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu Araştırma Görevlisi

11

11/11/2023

Birinci Bölüm

1- Cinsiyetiniz

a.() Erkek

b.() Bayan

2- Yaşınız.

a.() 17-19 yaş

b.() 20-22 yaş

c.() 23-25 yaş

d.() 26 yaş ve üstü

3- Günümüz şartlarında ailenizin ortalama geliri hangi seviyededir?

a.() Düşük

b.() Orta

c.() Yüksek

İkinci Bölüm

4- Üniversiteniz

a. () Abant İzzet Baysal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

b. () Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

c. () Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

d. () Cumhuriyet Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

e. () Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

f. () Dicle Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

g. () Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

h. () İstanbul Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

i. () Kırıkkale Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

j. () Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

k. () Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

5- Hangi bölümde öğrenim görüyorsunuz?

a. () Antrenörlük Eğitimi Bölümü

b. () Spor Yöneticiliği Bölümü

6- Sınıfınız.

a.() 1. Sınıf

b.() 2. Sınıf

c.() 3. sınıf

d.() 4. sınıf

7- Sporla aktif olarak hangi düzeyde ilgileniyorsunuz? İlgilendiğiniz spor dalını belirtiniz.

- a.() Amatör olarak
- b.() Profesyonel olarak
- c.() Öğrenci olarak
- d.() Boş zaman faaliyeti olarak
- e.() Diğer

Spor Dalınız-----

8- Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokuluna girmek idealiniz miydi?

- a.() Evet
- b.() Hayır

Cevabınız “Evet” ise idealiniz olan seçeneği belirtiniz.

- a.() Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- b.() Antrenörlük Eğitimi Bölümü
- c.() Spor Yöneticiliği Bölümü
- d.() Rekreasyon Bölümü
- e.() Diğer

9- Öğrenim gördüğünüz bölümü seçme nedeniniz nedir?

- a.() Hareketli ve zevkli bulduğum için
- b.() Herhangi bir spor dalında elit düzeyde olmadığım için
- c.() Arkadaşlarım, hocalarım veya ailemin yönlendirmesi sonucu
- d.() Bu alanda eleman yetersizliğine inandığım için
- e.() Boşta kalmamak için
- f.() Diğer

10- Bölüm sınavlarına girmeden önce öğrenim gördüğünüz bölüm hakkında bir bilgiye sahip miydiniz?

- a.() Evet**

Cevabınız “Evet” ve “Kısmen” ise bu bilgiyi nereden edindiniz?

- a.() İlgili bölümden
b.() Arkadaşlarımdan
c.() Yazılı dokümanlardan
d.() Beden Eğitimi Öğretmeninden
e.() Diğer

11- Şu anda okuduğunuz bölümden geçiş hakkı tanınırsa hangi bölüme geçmek isterdiniz?

- a.() Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- b.() Antrenörlük Eğitimi Bölümü
- c.() Spor Yöneticiliği Bölümü
- d.() Rekreasyon Bölümü
- e.() Okuduğum bölümden memnunum

Kendi bölümünüz haricinde geçiş yapmak istediğiniz bölümü seçme
sebebiniz nedir?

- a.() İstihdam problemi olduğu için
- b.() İlgi duyduğum için
- c.() Okuduğum bölümü sevmediğim için
- d.() BESYO sınavlarında ilk tercihim olduğu için
- e.() Diğer

11- Şu anda okuduğunuz bölüm hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz?

- a. () Evet b. () Hayır c. () Kısmen

13- Sizce okuduğunuz bölümün fiziki şartları (saha, tesis, malzeme vs.) yeterli midir?

- a.() Evet b. () Hayır c. ()Kısmen

14- Şu anda okuduğunuz bölümde verilen alan bilgisi dersleri yeterli midir?

- a.() Evet b. () Hayır c. ()Kısmen

Cevabınız “Hayır” ve “Kısmen” ise sebebi sizce nedir?

- a.() Ders içeriği yetersiz b.() Ders saatleri yetersiz
c.() Eksik ders var d.() Öğretim elemanlarının bilgisi yetersiz
e.() Gereksiz ders var f.() Diğer

15- Okuduğunuz bölümde yabancı dil eğitimi gerekli midir?

- a. () Evet b. () Hayır c. ()Kısmen

16- Bölümünüz günümüz Türkiye’si için gerekli midir?

- a. () Evet b. () Hayır c. ()Kısmen

17- Mevcut spor teşkilatları hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz?

- a. () Evet b. () Hayır c. () Kısmen

18- Sizce spor teşkilatlarına eleman alınırken okuduğunuz bölüm mezunlarından tercih edilmeli midir?

- a. () Evet b. () Hayır c. ()Kısmen

19- Mezun olup bu alana yönelik çalışmaya başladığınızda, spor teşkilatında ve spor kulüplerinde çalışanlardan daha iyi performans göstereceğinize inanıyor musunuz?

- a. () Evet b. () Hayır c. ()Kısmen

20- Mezun olduğunuzda bölümünüzle ilgili olarak hangi kurumda çalışmak istersiniz?

- a. () Spor kulüpleri b. () Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
c. () Kamu kuruluşları d. () Özel spor işletmeleri
e.() Diğer

21- Okuduğunuz bölümünden beklentileriniz nelerdir?

- a.() Akademik kariyer yapmak
- b.()Okuduğum alanımda(Antrenör, Yönetici) en iyisi olmak
- c.() Sadece yüksekokul mezunu olmak
- d.()Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni olmak
- e.()Diğer

22- Sizce yaşadığınız toplum okuduğunuz bölüm hakkında yeterli bilgiye sahip midir?

- a. () Evet
- b. () Hayır
- c. () Kısmen

Cevabınız “Hayır” ve “Kısmen” ise sebebi sizce nedir?

- a.() Kitle iletişim araçları ile iletilmemesi
- b.() Devletin spor politikalarını yeterince uygulayamaması
- c.() Sporun bilimsel olarak toplumda yeterince yer almaması
- d.() Diğer

23- Okuduğunuz bölümünden mezun olduğunuzda istihdam problemi yaşayacağınızı düşünerek alternatif olarak çalışmalar yapıyor musunuz?

- a. () Evet
- b. () Hayır
- c. () Kısmen

112

ÖZGEÇMİŞ

1972 yılında Elazığ'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Elazığ'da tamamladı. 1994-1995 yılında Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokuluna girdi. 1997-1998 yılında mezun olduktan sonra 1999 yılında Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda araştırma görevlisi olarak göreve başladı. YÖK Kanunun 35. Maddesine istinaden Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsüne Lisansüstü eğitimini tamamlamak üzere görevlendirildi. Halen Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Araştırma Görevlisi olarak çalışmaktadır.